

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi és
ünnepi utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 44. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1914. február 24

Dinamitmerénylet a hajdudorogi püspök ellen.

**Borzalmas robbanás Debrecenben. — Öt halott,
sok sebesült. — Miklóssy István megmenekült.**

Borzalmas merénylet híre érkezik Debrecenből. Miklóssy István püspök lakosztályában robbanás történt, a robbanás megölte Jaczkovics Mihály püspöki vikáriust, dr Szlepkovszky püspöki titkárt, dr Csath Sándor püspöki ügyészt, a püspök két szolgáját, megsebesítette magát Miklóssy püspököt is, azonfelül több súlyos és könnyebb sebesülést okozott, a püspök lakosztályát és a szomszédos lakosztályokat romba döntötte. Jaczkovics vikárius leánya atyja borzalmas hírére megőrült.

Az ember ereiben megfagy a vér ilyen szörnyűség hallatára. Eleinte senki sem akarta hinni, hogy merényletről lehetne szó. Hiszen Európa közepén vagyunk! Az első hírek szerint gázrobbanásra vezették vissza a katasztrófát Debrecenben; mások más okot kutattak, de senki sem gondolt arra, hogy Debrecenben merényletet követhettek el a hajdudorogi püspök ellen.

A későbbi távirati jelentések már határozottan merényletről beszélnek. Aljas, pokolgépes merényletről.

Hogy ki követte el a merényletet: azt egyelőre senki sem tudja. Korai volna tehát minden kombinálás; nemcsak korai, hanem káros is, mert csak alaptalan izgatottságot keltene. Így is felháborodik minden jóérezsű ember a gaz me-

rénylet felett; sürgetve követelni kell a tettesek kinyomozását és példás meglakoltatását. A továbbiakra nézve azonban az ítéletet föl kell függeszteni mindaddig, míg egészen tisztán nem látjuk a helyzetet.

Az első pillanatban mélységes részvétünk a borzalmas katasztrófa szerencsétlen áldozataira fordul, másrészt hálát adunk az isteni Gondviselésnek, hogy szinte csodásan megóvta Miklóssy István püspököt, a kinek személye ellen — úgy látszik — a merénylet közvetlenül irányult. Miklóssy Istvánhoz a magyar nemzetnek még nagy eseményei fűződnek, az ő szerencsés megmenekülése mindnyájunk vigasza a szörnyű pusztulás közepette is.

Annyi bizonyos már, hogy a pokolgépet Csernovitzból, Bukovinából küldték. Osztrák földről indult ki tehát a hallatlan, aljas merénylet, melynek magyarellenes célzata most már kétségtelen. A pokolgép Miklóssy Istvánnak, a hajdudorogi magyar püspöknek volt szánva, hogy őt elpusztítsák, a magyar nemzetet megfélemlítsék. Egyik sem sikerült; az immár vértanuk vérével megszentelt hajdudorogi püspökség pedig ezentúl még drágább nemzeti kincse lesz minden igaz magyarnak.

Nem lehetetlen, hogy orosz kéz működött közre a hitvány tettnél; a pokolgép az orosz nihilisták szokott fegyvere.

*

Robbanás az iparkamarában.

Féltizenegy órát ütötte a református nagytemplom órája. Mintha jeladás lett volna az óra kongása egy előre tervezett rettenetes katasztrófa intézőjének, a következő percben az egész Debrecen városát megrengető robbanás rázta meg a levegőt s fagyasztotta meg az emberekben a vért.

A robbanás a debreceni kereskedelmi és iparkamara két évvel ezelőtt épült háromemeletes bérpalotájában történt, mely a Deák Ferenc-utca és a Werbőczy-utca sarkán van, szemben a törvényszéki palotával. Az első pillanatban nem lehetett biztosan tudni, mi volt az oka a robbanásnak. Az első hírek azt mondták, hogy a bérpalota első emeletén dr Miklóssy István hajdudorogi gör. kath. püspök lakásán a vízvezeték csövei robbantak szét.

A robbanásnak borzalmas hatása volt. A hatalmas bérház megingott, a földszinten és félemeleten a falak beszakadtak, a második emeleten pedig lángok csaptak fel. Néhány pillanat múlva az egész második emelet kigyulladt. A szomszédos épületek falai megremegtek, ablakai betörttek.

A rendőrség és a tűzoltóság azonnal kivonult és a mentéshez látott.

Kezdődik a mentés.

A robbanás által okozott első rémület hatása után ezrével tödült a nép a katasztrófa helyére. Az épület egy valóságos romhalmaznak nézett ki. Az embereket csakhamar eltávolították az épület környékéről s az egész utcát katonaság szállta meg.

Ez alatt az épület romjai közt megkezdődött a mentők munkája.

Mindjárt az első negyedórán két holttestet hoztak ki: két szolga Matyók János és Vad István volt a két áldozat. Elet-

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Kaszárnya-tér 7. szám. (Pankolics-telep)

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk. — Jobbminőségű butorok javítása és fényezése (a helyszínen is) azonnal jutányos áron eszközöljük. — Tervekkel és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgálunk.

veszélyes sérülésekkel hozták ki a második emelet romjai alól Gyuró Györgyöt, az új püspök inasát. Az inas felesége is félig holtan, megszenesedve került ki a romok alól. Hasonló állapotban hozták ki a tűzoltók dr. Szlepkovszky Jánost, Miklóssy püspök titkárát. A sebesülteket a mentők a kórházba szállították.

Ezután még három holttestet hoztak ki a romok közül, de ezek oly borzalmasan meg voltak csorokítva, hogy egyelőre nem lehetett felismerni őket. A hatóság emberei csak később állapították meg, hogy az egyik hulla Jaczkovics Mihály püspöki vikárius hullája.

Később hozták ki dr. Csath Sándor püspökségi ügyészt, aki még élt ugyan, de oly súlyos sérülései voltak hogy néhány perc múlva meghalt. Életveszélyesen sérült még Pete Miklós kereskedő is. Az elősoroltakon kívül még több sebesült is van, de ezek neveit még nem lehet tudni.

A Jaczkovics család katasztrófája.

A hullák megvizsgálása alkalmával a legborzalmasabban megcsorokítva Jaczkovics Mihály vikárius hulláját találták. A fej és a törzs körvonalai elmosódtak. Az egyik láb le van tépve s eddig még nem is találták meg.

A vikárius megcsorokított hulláját pokroccokba csavarva külön helyezték el. A vikárius leánya a robbanás pillanatában nem volt otthon. Félórával később hallotta a városban az esetet. Azonnal kocsiárral és hazahajtatott. Az épület romjai előtt feltartóztatták a leányt, aki azonban keresztültörte magát a rendőrökön. Mikor édesatyja megcsorokított hulláját meglátta, egyet sikoltott és eszméletlenül rogyott össze. Az orvosok megállapították, hogy a szerencsétlen leány megőrült. Beszállították a városi kórház elmeosztályába.

Mi okozta a robbanást?

Az első félórán minden igyekezetét oda fordította a hatóság, hogy a romok alól kiszabadítsa az áldozatokat. Csak később kezdték kutatni a robbanás okát. Mindenki gázrobbanásnak tulajdonította szerencsétlenségét. Később maga a főkapitány, Rostás István úgy nyilatkozott, hogy megvizsgálva a vízvezetéki és gázcsöveket, ezeknél a robbanást kizártnak tartja. Az első impressziója az volt, hogy dinamitmerényletről van szó. Ezt minden tekintetben megerősítették a körülmények. A szobákban és folyosókon puszkaporszag volt érezhető.

A robbanás is oly erős volt, hogy a 300 lépésnyire lévő Royal-szálloda ablakai betörték. Az iparkamarával szemben lévő törvényszéki palotának minden ablaka betört. Falai megrepedeztek, az épület falai úgy megrázkódtak, hogy ma életveszélyes az épületben való tartózkodás. A főkapitány attól tart, hogy az iparkamara épületében még több bomba is van elhelyezve, ezért az egész épületet kiürítette.

Miklóssy István megsebesült.

A robbanás okozta zűrzavarban mindenki arra törekedett, hogy Miklóssy István püspök sorsáról tudjon valamit. Hosszas munka után a romok között meg is találták a püspököt. Miklóssy a robbanás idejében a lakásában tartózkodott. A robbanás oly erős

volt, hogy a püspök szobájának mennyezete beszakadt, de úgy zuhant le a mennyezeti szerkezet, hogy Miklóssyt csupán eltorlaszolta és a kezén sebesítette meg. Órák hosszat dolgoztak a mentők és tűzoltók, míg nagynehezen ki tudták szabadítani a püspököt.

Dinamitmerénylet történt.

Az iparkamara palotája teljesen meg van rongálódva, ablakai betörve, a falak nagy része összeomlott. A kivonult mentők a romok alól véres emberi testrészeket, husdarabokat vettek ki s csak nagy nehezen lehetett az áldozatok kilétét megállapítani.

Azt hitték, hogy véletlen szerencsétlenség történt, de a vizsgálat megállapította, hogy dinamitmerénylet történt. Az iparkamara kupola csarnokában, mely a püspök hálószobája alatt van, három felrobbant dinamitpatront találtak. Schmatz Ede detektív találta meg és Nedeczky Ferenc huszárnagy, katonai szakértő megerősítette a rendőrség megállapítását. Az épület vasbetonrészeinek sajátos elhajlása is dinamitmerénylet mellett szól s az őrnagy megnézte a patron darabjait és kétséget kizáróan megállapította, hogy jól végrehajtott merényletről van szó. Tettesekről pozitív adat nincs.

A rendőri vizsgálat.

A robbanás, mint a rendőri vizsgálat megállapította, dinamitmerénylet következtében történt, melyet a püspök ellen akartak elkövetni. A püspök megmenekült, de Jaczkovics Mihály vikáriust darabokra tépte, Szlepkovszky János dr. a püspök titkára a kórházban meghalt, ugyancsak meghalt dr. Csath Sándor ügyvéd, ki egy hivatalos ügyben járt a püspöki irodában. A két püspöki szolgán Matyók János és Vad Istvánon kívül a szakácsnőt is holtan húzták ki a romok közül és négy kispap életveszélyesen megsebesült. Megsebesültek még a házban lakó Kun Miklós dr. és neje, Mezey Béláné színházigazgató felesége és Tiroler Oszkár ügyvéd.

A robbanás ügye és a nagyváradi rendőrség.

A rémes katasztrófa híre csakhamar tudomására jutott a nagyváradi rendőrségnek is. Jánossy Gyula főkapitányhelyettes az értesítés vétele után nyomban telefonösszeköttetésbe lépett a debreceni rendőrséggel és felajánlotta a váradi hatóság támogatását. A pusztítás a vett értesítések szerint bombamerénylet következménye volt. Ilyen esetben szakértőkül rendszerint szakképzett tűzértszettek hallgatnak meg. Debrecenben pedig nincsenek tűzértek, ezért kereste meg Jánossy az ottani rendőrséget, hogy ha a bomba, vagy dinamit alkatrészeinek megvizsgálásához szakértő tűzértszettekre van szükség, azonnal intézkedni fog, hogy a váradi tűzrezredből három tiszt átmenjen. Késő estig nem jött meg a debreceni értesítés.

A katasztrófa és a Tiszántúl.

Tegnap délelőtt Debrecenben még a legnagyobb fejtelenség uralkodott és minden irányban a legnagyobb volt a bizony-

talanság mikor már Nagyváradon a Tiszántúl tudomást szerzett a katasztrófáról. Félóra múlva már a város minden részében futottak fürgé rikkancsaink és elsőnek röptették szét még friss festékű különkiadásainkat. A váradi közönséget elsőnek a Tiszántúl tájékoztatta. Az első híradásunk után egész nap csengett a telefon.

Az egész városból és vármegyéből valóssággal ostromolták szerkesztőségünket az újabb hírekért. E különkiadásával is fényes tanúságot tett róla a Tiszántúl, hogy hírszolgálatára első és mindig kitűnő forrásból való.

Pokolgéppel követték el a merényletet.

A délutáni vizsgálat szenzációs dolgot derített ki. Megállapították ugyanis, hogy Miklóssy pár nap előtt levelet kapott Csernovitzból. A levélben tudatják, hogy a templom javára 100 koronát, egy aranyozott gyertyatartót és egy párduebőrből készült szőnyeget küldenek. A levél alá Kovács Anna volt írva. Tegnap reggel meg is érkezett a csomag, melyet dr. Szlepkovszky püspökségi titkár vett át. A csomagot Jaczkovics és Szlepkovszky együtt bontották fel. Bontás közben

a csomag felrobbant és a két embert darabokra tépve az egész katasztrófát előidézte.

A robbanás helyén talált roncsokból megállapították, hogy a csomagban benne volt a párduebőr. „Kovács Anna“ aláírás már eddig is kétségtelen, hogy hamis volt. Tény, hogy Csernovitzból jött a csomag. A bélyegzőről Habie község neve olvasható. A csomagban 1 kilogramm ecrazit volt s így érthető meg az a borzalmas pusztítás, amit a robbanás előidézett.

A főispán jelentései.

A katasztrófa megtörténte után Domahidy Elemér főispán a polgármesterrel egyetemben állandóan a helyszínen tartózkodtak. A nap folyamán a főispán állandóan informálta a kormányt az eseményekről. Miklóssy püspök szerencsés megmenekülése alkalmából sokan fejezték ki gratulációjukat s egyben részvétüket az egyházat ért súlyos csapás felett.

Válság Ausztriában.

Bécs, febr. 23.

A cseh-német kiegyezési tárgyalás meg-hiusulása következtében a belső politikai helyzet komoly lett. Számolni kell azzal, hogy a parlament, a mely márc. 3-án újra összeül, a jelenlegi vezetőséggel munkaképtelen lesz. Így elkerülhetetlen a válság kitörése, amelynek első jele az lesz, hogy az egész kabin-et a parlament összeülése előtt lemond.

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámbáz-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és mű-butodézés, valamint mindennemű asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

A Kath. Kör új palotájának felavatása.

Vasárnap megtörtént az ünnepi esemény, *Belopotoczky* Kálmán v. b. t. t. fejedelmi adománya, a Katholikus Kör impozáns, hatalmas új palotája az egyházi áldás után átadatott hivatásának. Az ünnepélyes megnyitás csak májusban történik meg országos keretek között, de Nagyvárad katolikusai ünnepi hangulatban, ünnepi érzéssel a lelkiükben fogadták ezt a gyönyörű és fenséges eseményt.

Ünnep volt ez a számukra, a katolikus előretörések ragyogó új kiinduló pontja, amely hosszú jövővendőkre a kath. restauráció új, fényes perspektíváit nyújtja. Nagyvárad, de az egész ország katolikusai is a legmélyebb és legőszintébb hálával tekintenek *Belopotoczky* püspökre, aki egy fejedelmi gesztussal olyan hatalmas lendületet adott a város katolikus meggyőződéssel átítatott életének, olyan hatalmas lépéssel vitte előre a kath. restauráció nagy és nemes munkáját, hogy ezzel a tettevel aranybetűkkel véste nevét a katolikus restauráció történetébe.

És ez a hála, a hálából fakadó szeretet imponáló erővel, őszinte, mélységes lelkesedéssel nyilvánult meg vasárnap.

Gyönyörű és megragadó impresziókat adtak számunkra a felavatási ünnepségek. Ugy hirtelenében nem is tudjuk, mit ragadjunk ki a házavatás aktusaiból: az áhitat őszinte érzését, amellyel a Kör tagjai az Isten áldását kérték az új hajlékukra, vagy a társas vacsora impozáns nagyságát, amikor a hatalmas diszterem alig-alig tudta befogadni a jelenlevőket s azt a hála és szeretet érzéseiből fakadt ünneplést, amellyel elárasztották *Belopotoczky* Kálmánt, akinek szerénysége bár minden ünneplést elhárított magától, de a szívek, a lelkek őszinte, megható kitörését, azt nem lehetett elhárítani.

Az új palota meglepetés volt mindenki számára, akik megjelentek ott, valamennyien az elragadtatás és csodálkozás hangján nyilatkoztak, a pompás körhelyiségekről, a gyönyörű, fehér egyszerűségében imponáló, óriási diszteremről, az egész kényelmes otthonról. Ez a palota, a katolikus kultura palotája nagy és fenséges hivatást jelent itt Nagyváradon, Szent László városában.

A felavatás eseményeiről a következőkben számolunk be:

A házavatás.

Délelőtt fél 12 órakor már óriási számban gyűltek össze a Katolikus Kör tagjai az új palota helyiségeiben. Megérkezett dr. *Karácsonyi* János kanonok, aki diszes papi ornátust öltött és a tagok kíséretében sorra járta és szentelt vízzel meghintette a helyi-

segeket. Megtörtént az új palota ünnepélyes megáldása. Őszinte elfogódottság érzése járta át a lelkeket, amikor Isten áldásának leledése mellett átadatott a palota nemes hivatásának.

Az évi közgyűlés.

A helyiség beszentelése után a kör tagjai felvonultak az impozáns diszterembe az ünnepélyes évi közgyűlésre.

A Kör vezetősége: dr. *Karácsonyi* János kanonok elnök, dr. *Vucskics* Gyula kanonok egyházi és *Dús* László világi alelnökök, dr. *Imrik* Gusztáv titkár, *Sürger* Bertalan pénztárnok, *Schuch* Károly háznagy és a választmány több tagja a pódiumon foglaltak helyet.

A terem hajójában az első széksorban az új épület bőkezű létesítője dr. *Belopotoczky* Kálmán, v. b. t. t., nagyprépost, dr. *Radu* Demeter gör. kath. megyéspüspök, *Fetser* Antal felsz. püspök, *Grócz* Béla, *Bundala* Mihály, *Spett* Gyula kanonokok ültek; jelen voltak továbbá:

Dr. *Bozóky* Alajos udv. tan., ny. jogakadémiai igazgató, *Böszörményi* Géza, *Beczky* Lajos, *Beke* Boldizsár, *Böhm* Jenő táblabíró, *Bodnár* János, dr. *Bochor* Mihály jogtanár, *Beleznay* Antal, *Buzássy* József, *Bencsik* Sándor, *Czillér* Imre, *Csatáry* József, *Czeglédy* h. főhadnagy, *Czeglédy* József, *Czigelt* József, *Dernyei* Antal, *Dévald* László, *Elő* János, *Ernyi* Gilbert, *Frankó* Endre, *Fata* Sándor, dr. *Ferdényi* Kálmán, *Fröhlich* János, *Fröhlich* József, *Gilnreiner* Adolf, *Gárdos* Ferenc, *Géczy* Géza, *Gálfy* Sándor, *Gellért* László kir. tan., *Greskovits* János, dr. *Hoványi* Gyula jogtanár, *Heilinger* József, *Hencz* Aurél, *Halmos* András, *Igaz* Károly, *Imrik* S. Zoltán, *Imrik* László, *Jellacz* József, *Jelinek* Ferenc, *Jelinek* Géza, *Jancsó* Lajos, *Justh* Károly, dr. *Kozáry* Gyula, *Kereszty* Kornél, *Kiss* Bertalan, *Karger* Sándor, dr. *Krüger* Aladár, dr. *Krüger* Jenő, dr. *Kocsán* János, dr. *Kiss* Döme, dr. *Kovács* S. János, *Kovács* Kandid, Sz. *Kocsis* János, *Kránczly* Kálmán, *Kiss* József, *Karakas* Károly, *Kovács* József, *Kertész* Miksa, *Kiss* István, *Krammer* Károly, *Kráhm* Aladár, *Kápolnay* Gyula, *Lopusny* Gyula tb. kanonok, *Láng* József, *Lakatos* József, *Lakatos* Sándor, *Lánczy* Ferenc, *Lengyel* Sándor, dr. *Lestyán* Endre, *Lipsey* Gyula, dr. *Molnár* Imre, *Mayer* Antal tb. kanonok, *Makó* Sándor, dr. *Medvigy* Gábor, *Molnár* Bálint, *Marsalkó* Leó, *Molnár* Lajos, *Magdics* Károly, *Mertz* Antal, *Mertz* József, dr. *Mayer* László, *Mikes* Ödön, dr. *Némethy* Gyula tb. kanonok, *Niedermann* Antal, *Nutta* Jakab, *Oláh* Gyula, *Otömössy* Sándor, dr. *Popity* János, dr. *Peszeky* Ferenc, *Peiser* Károly, *Pribék* Imre, *Petry* János, dr. *Pataky* Arnold, *Rindelbaum* Lajos, *Rónay* Antal, *Réz* Mihály, *Réz* Bertalan, *Risztó* J., *Resch* Mihály, *Szmetka* L. Ödön gimn. igazgató, *Singlár* Gyula, *Schvarecz* Géza alezredes, *Stark* Gyula, *Székely* Sándor, *Székely* Ferenc, *Saághy* Sándor, *Szilágyi* Dózsa, *Szählender* Károly, *Sötér* Gyula, *Sztarill* Ferenc, *Standary* György, *Szilágyi* Géza, *Sárfy* László, *Stark* Gyula, *Széles* Károly, *Schmutzler* János, *Sártory* Endre, dr. *Schweiger* Ede, *Sziládky* Ernő, *Stettner* András, *Szöllössy* J. bíró, *Tóth* Imre táblabíró, *Tátray* Sándor, *Tóth* Gyula, *Tuka* János, *Tyll* János, *Vass* Bertalan, *Vucskits* Jenő, *Wallner* Ödön, *Várady* István, *Vargha* Gábor, dr. *Várszeghy* Lajos, *Vitkó* Vilmos, *Vimmer* Julián, *Voszka* Ferenc, *Virányi* Győző, *Vidosits* Gyula, *Weiterschütz* János, *Vályi* Géza, *Zámbovsky* Rezső, *Zboray* Gyula, *Zsándszky* László stb.

Az elnöki megnyitó.

Tizenegy órakor dr. *Karácsonyi* János kanonok, a kör elnöke a következő szép beszéddel nyitotta meg a Kath. Kör évi közgyűlését:

Dicsértessék az ur Jézus Krisztus! Ez legyen — tisztelt Közgyűlés — az első hivatalos, de egyszersmind szívből jövő szó, amely e fényes nagy teremben elhangzik.

Mert valóban elsősorban az Ur Jézusnak köszönhetjük a Kath. Körünk új helyiségeit, hiszen ő gyújtott mennyei világságot az emberi lelkekben, ő adott erőt a szívekbe, hogy egyesek lemondva önző céljaikról a közjó javára ilyen nagy áldozatokat hozzanak.

Egyszersmind engedje meg a tisztelt közgyűlés, hogy most, midőn Kath. Körünk új működés küszöbén áll, újra emlékeztükbe idézzem, mire való a Kath. Kör kivált itt Nagyváradon.

Elsősorban természetesen a tisztességes üdülésre vagyis arra, hogy a munkában elfáradt ember egy kis időre másra fordítván figyelmét, megfeszített idegszállai egy kissé pihenjenek. De e tisztességes üdülés akadályozva van, ha aközben is mindig vigyáznom kell, nehogy valamelyik embertársam érzékenységét, véleményét vagy szerintem hibás meggyőződését meg ne bántsam s így teljesen nyugodt, feszélytelen társalgás és üdülés csak olyanok között lehetséges, akik a legszentebb és legfőbb dolgokra nézve egyetértenek. Minket katolikusokat mindig kötelez az őszinteség, az igazmondás s ha olyanokkal állunk szemben, akikre ez nem kötelező, vagy akik legalább is e kötelezettséget nem veszik komolyan, mindig mi veszítünk. Miért menjünk tehát olyan helyre, ahol csak veszítünk?

De meg a mai világban nem lehet a katolikusoknak úgy tenni, mint hajdanában, hogy a vallási ügyeket teljesen ráhagyták a papokra s ők néztek a keresetük után. Ma a szabadság, sőt inkább a szabadság korában egyesületek és titkos társaságok alakultak más és más vallások alakítására s a régi kiirtására. Ezen társaságok tagjai roppantul kiabálnak a kath. papok ellen, pedig tulajdonképp helyesen mondja a korunk bölelője, hogy így maguk is papokká lesznek. Midőn támadó előadásokra készülnek, midőn mások ily előadásai után felszólalnak, belelovagolják magukat a vallási kérdések feszegetésébe és így lesznek először a hitlenség papjaivá, azután — mint a monizmus példája napjainkban mutatja, más, új felekezet alapítóivá.

Ilyen időben szerfölött szükséges, hogy a katolikusok ne avatkozzanak ugyan annyira a papok dolgába, hogy felmenjenek az oltárhoz, vagy a templomi szószékre, de legalább is érdeklődjenek vallásunk kincsei iránt és ne legyenek olyanok, mint a vad népek, akik aranyat, elefántesontot, kaucsukot adnak, holmi üveggyöngyért, vagy kis tükröért avagy egy ócska cilinderért. Igazán égető szükség van rá, hogy kivált a kath. uri osztály hitvédelmi előadásokat hallgasson s vallásának mérhetetlen kincseit megismerje, megbecsülje. S erre való a Kath. Kör ezen diszes nagy terme s erre való e Körben a kath. papokkal való közelebbi bizalmas ismeretség, mert hiszen nagyon sok baj egyszerű félreértésből származik s

ily félreértést sokszor kinzó lelki kétséget egyszerre eloszlat egy-egy okos papnak felvilágosítása.

Igaz az is, hogy új ismeretek szerzése nélkül a mai világban meg nem állhatunk, — de ez csak a szükséges és hasznos ismeretekre igaz. A többi ismeretekre vigyázunk, mert minden ismeret új vágyakat kelt s minék a bennünk rejlő vadállatot még jobban felizgatni, minék tudni, ismerni olyat, ami magunk, családjunk, hazánk békéjét feldúlja? S azért a Kath. Körben mind a vetítő esték, mind egyéb a társadalmi, nevelési és egyéb ügyekről szóló előadások csak az igaz, szükséges és hasznos ismeretek, a nemesebb vágyak megszerzését célozzák.

Ne féljünk attól, hogy így a Kath. Körben külön egyesülve talán a felebaráti szeretetet nem eléggé gyakoroljuk. Az igaz felebaráti szeretet törvénye az, hogy szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Már pedig nem szeretem magamat és közelebbi hozzám tartozóimat, ha mások kedvéért még a tisztességes üdülés, a helyes ismeretszerzés eszközeit is megvonom magamtól. Legyünk nyugodtak, ha többek közt a Kath. Kör is segít bennünket arra, hogy Isten, haza és család iránt való kötelességeinket jól teljesítsük, akkor jobban szeretjük más vallásu embertársainkat, mert akkor nekik oly szép erkölcsi példát nyújtunk, hogy annál jobban az ő javukat is nem mozdíthatjuk. Abban a reményben, hogy a Kath. Kör ily nemes irányban fog működni, a közgyűlést megnyitóm.

A beszéd végén felhangzott eljenzés után az elnök megállapította, hogy a közgyűlés az alapszabályoknak megfelelően lett összehívva s a tagok határozatképes számmal jöttek össze s így a közgyűlés megtartható.

Ezután dr Imrik Gusztáv titkár nagy figyelem között felolvasta a kör életéről nagy gonddal összeállított s lendületesen, ügybuzgósággal megírt titkári jelentést.

Mikor a jelentés azon pontjához ért, amelyben vázolja a kör macenásának: dr Belopotoczky Kálmán v. b. t. t., nagyprépostnak végtelen bőkezűségét, a jelen voltak felállottak s percekig tartó eljenzéssel és tapsviharral ünnepelték a bőkezű főpapot s ez a tüntetésszerű ünneplés megújult mindég, mikor dr Belopotoczky Kálmán nevét említette a titkár jelentésében.

A szép jelentést, lapunk más helyén teljes egészében közöljük.

Dr Karácsonyi János kanonok, elnök szólott a jelentés elhangzása után s az összes jelen voltak nevében köszönetét fejezte ki a titkárnak a szép, magvas jelentésért. Indítványára továbbá köszönetet mondtak mind azon intézeteknek, amelyek eddig készséggel adták át termeiket a Katholikus Kör ünnepélyeinek.

Számvizsgálókká az 1914. évre újból megválasztottak: N. Justh Károly és Láng József.

A betérjlesztett zárszámadásokat elfogadták s a felmentvényt megadták.

Változatlanul elfogadták az 1914. évre összeállított költségelőirányzatot.

A tisztujítás.

Ezután dr Karácsonyi János kanonok, elnök a maga és tisztársai nevében lemondott s az elnöki széket átadta dr Molnár Imre korelnöknek.

Dr Molnár Imre azzal kezdte, hogy rövid feladta, miszerint a Kör új tisztikarát megalakítsa. Mielőtt ezen tisztét teljesítené, rövid kitérést tesz, az alapszabályok intézkedésének megfelelően és áthatva azon érzelmeiktől, mely az egész közgyűlést lelkesíti.

Helytelenséget követnénk el, ha a közgyűlés jegyzőkönyvét mással kezdenénk, mint ami egyöntetűen a lelkünkben, szívünkben van. Látják ezt a szép eredményt s az első emlékezés a hála érzetétől legyen áthatva indítványozza, hogy dr Belopotoczky Kálmánt a Kör tiszteletbeli tagjává és diszelnökévé válaszzák. (Percekig tartó taps, eljenzés.)

Mielőtt tovább folytatná tisztét, indítványozza, hogy a kör világi elnökévé br Gerliczy Ferencet válasszák meg. (Eljenzés.) Az öröm közzé ürom is vegyül, mert br Gerliczy Ferenc súlyos betegsége miatt nem teljesítheti az elnöki teendőket s ezért ő folytatja a választást. — Egyházi elnökké ajánlja azt, aki 10 évi szakadatlan buzgó munkálkodással hálára kötelezte a kört: dr Karácsonyi János kanonokot. (Taps, eljenzés.) Kívánja, hogy a kör az eddigi szellemben haladva, fokozottan áldásdus eredményt érjen el s emelkedjék a kultura oly magaslatára, amely a cél nemességénél s Szent László dicső emlékével fogva méltán megilleti. (Eljenzés.)

Dr Karácsonyi János kanonok a jelen voltak eljenzése között foglalta el az elnöki széket. Köszönettel elfogadja a megtisztelő bizalmat s ha Isten segíti, meg fog felelni feladatának.

Egyházi alelnökké dr Vucskics Gyula kanonok, világi alelnökké Dus László ny. városi főügyész és titkárrá dr Imrik Gusztáv ügyvéd választották meg eljenzéssel.

Az igazgató-választmányt a következő tagokból alakították meg: Balázsovich Jenő, Beleznay Antal, Brém Lőrinc (uj), dr Des Echerolles Kruspér Gilbert, Fetsér Antal, Frankó Endre, Gellért László, Grócz Béla, Halász Gyula, dr Hoványi Géza, dr Hoványi Gyula, dr Imrik Péter (uj), Imrik Zoltán, Justh Károly, Kárger Sándor, Kelemen Kálmán, dr Kiss Döme, dr Kovács S. János, dr Krüger Aladár, Láng József, dr Lestyán Endre (uj), dr Molnár Imre, dr Némethy Gyula, Novák János, Oláry Gyula, Papp Imre, Pekanovits Imre, Spett Gyula, dr Schweiger Ede, Stark Gyula (uj), Száhlender Károly (uj), Szilágyi Dózsa, Szmekta L. Odön, Sztarill Ferenc, Tóth Imre (uj), dr Wimmer Julián.

Dr Karácsonyi János elnök kéri a tagokat, hogy vegyék birtokukba a kör új helyiségét s abban érezzék magukat jól. Ezzel a közgyűlést bezárta.

Zugó eljenzés és tapssal ünnepelték a jelen voltak úgy dr Belopotoczky Kálmán nagyprépostot és dr Karácsonyi János elnököt s ezzel a közgyűlés véget ért.

Az első választmányi ülés.

Nyomban a közgyűlés berekesztése után megtartotta a kör igazgató választmánya első ülését, dr Karácsonyi János elnöklete alatt.

Megválasztották a következő tisztviselőket: Irod. s műv. oszt. elnöke: dr Hoványi Gyula; ügyész: Böszörményi Géza; pénztáros: Sünger Beralan; háznagy: Schuch Károly; könyvtáros: Halmos András.

Új tagokul felvették: dr Staniszlavszky Adolf kir. főügyész, Reviczky László m. kir. honvédőrnagy, Gál Sándor kat. mérnök, dr Ficzek Emil ügyvéd, Keszte István püsp. főszámvevő, Fata Sándor egytm. alap. ellenőr.

A társasvacsora.

Este 8 órakor Nagyvárad intelligens kath. társadalma, a kath. notabilitásokkal az élén társasvacsorára gyűlt össze az új palotában. Fél 8 óra után gyors egymásutánban érkeztek a vendégek és 8 órára már szüntiltig megtelt a diszterem. A fehér asztaloknál több mint 500 ember foglalt helyet és elmondhatjuk, hogy ilyen fényes sikerű, hatalmas bankett még nem volt Nagyváradon. Gyönyörű képet nyújtott a terem, a díszesen terített

asztalok mellett a férfiak komoly fekete ruhái, a papi talárok és a hölgyek színes szép toalettjei tarka összevisszaságban pompáztak.

A jelen voltak névsora a következő:

Dr Belopotoczky Kálmán, Dr Radu Demeter, Fetsér Antal, Dr Karácsonyi János, Dr Vucskics Gyula, Gellért László, Dus László, Molnár Géza, dr Fráter Imre, Tóth Gyula és neje, Tóth Irénke és Gabriella, Frölich György és neje, Frölich János és neje, Frölich Mariska és Victória, Kelemen Kálmán és neje, Kelemen Ilonka, Szártory Endre és neje, Szártory Irmuska, Ifj. Szártory Endre, Schüch Dezső, János, Lujza és Erzsike, Sziládky Ernő, Orosz Péter, Hegedüs Árpád és neje, Standary György és neje, Tátray Sándor és neje, Buzásy József és neje, Dr Stokker József és neje, Voronyák Olga, Dr Gyenge Béla és neje, Stettner Matild, Wittman Antal, Kovács Kálmán és neje, Barza József, Barza Antal, Karácsonyi Lenke és Teréz, Szébeny Gyula, öz. Kucselné Fetsér Ilona, Dr Mazurek Gyula, Sünger Bertalan, Vinkler Jozefa, Barza Józsefné, Pribék Imre, Kovács József, Racsek József, Melcher Károly, Juricskay Béla, Zsdánczky László, Buvai Elemér, Mezey János és neje, Mezey Lujza és Ilonka, Justh Károly és neje, Justh Magda, Stepper Ottó, Stepper Mária, Csatáry József, Pávoja Béla, Ifj. Kaczián Károly, Kereszty Kornél és neje, Kereszty Stefi, Kolozsváry Sándor és neje, Kolozsváry Sárika és Margit, Imrik Gusztáv, M. Jánosy Aurél és Janka, Dr Verzár István és neje, Láng József, Schützler János és neje, Tátray Gusztáv és neje, Dr Frankó József, Imrik Sándor Zoltán, Számbovorszky Rezső, Nemeskay Ede, Peiser Károly, Dr Molnár Imre és neje, Molnár Jolán, Lakatos Sándor, Vass János és neje, Vass Etelka és Ilonka, Pribék Károly, Leitner László, Dobozy János, Des Escherolles Kruspér Gilbert, Stankovics József és neje, Stankovics Irénke, Szmekta L. Odön, Ötömösy Sándor, Bochkor Mihály, Kertész Miksa, Beke Boldizsár, Kovács J. Kandid, Szilágyi Dózsa, Kravjanszky Mór, Böszörményi Géza, Rónay Antal neje és leánya, Vály Géza, Eleméry Magda, Réh Ferenc és neje, Beleznay Antal, Kárger Sándor, Wirker Ernő, dr Kovács S. János és neje, dr Némethy Gyula, Perényi György, Oláry Gyula és neje, Oláry Sándor, Bodnár János, Szalay János, Szilágyi Géza, Sz. Kocsis János, Bumbera István, Márky Jenő, Czoczek Alajos és neje, Krámmer Károly, Jellener József, Szentlélek Kálmán, öz. Wagner Józsefné, Georgeczki Aurél, Tóth Imre, Thury Endre, Száhlender Károly és neje, Molnár Gézáné, Thury Endréné, öz. Sebesy Béláné, Sebesy Irén, Jelinek Géza és neje, Stark Gyula, dr Medvigy Gábor, Barabás Béla, Barabás Erzsike, Kernáts Ferenc, Jelinek Ferepc, Boronkay Gyula, Padala Pál, dr Serly István, Bakó Bálint és neje, Zsdánczky Lászlóné, dr Sós Gyula, Vucskics Jenő és neje, Koszta István és neje, Erdélyi Zoltán, Bakó Erzsike, Werner Kálmán, Macalik Józsefné, Macalik Ella, Gedrán Gyula, dr Julier Vilmos, Borostyánkoy János, Wallner Odön és neje, Wallner Jolán, dr Demetrovics Elek és neje, dr Pelle János és neje, Sarkadi József és neje, Mikes Odön, dr Némethy Ferenc és neje, dr Miskovszky Jenő, Halmos András és neje, Szeiler József és neje, Rónay Antal, Kakas István és neje, Kakas Mimi és Erzsike, Vertán Arthur, Kiss István és neje, Kiss Irén, Imrik László és neje, Imrik Margit és Iluska, Fráter Jenő, ifj. Bereczky László, Szokoly Elemér, Peszky Ferenc, dr Várszeghy Lajos, Dévald László és neje, dr Hoványi Gyula, Buchter János, Racsek Józsefné, ifj. Tóth Gyula, Weiterschütz József, dr Lestyán Endre, Hencz Aurél, Hájek N, Nutta Jakab és neje, Czeglédy Elemér, Lengyel Sándor és neje, Melchner Erzsike, Wittkó Vilmos és neje, Wittkó Erzsike, Wittkó N, Schuch Károly, Széles Károly és neje, Bartsch Ernő, Jancsó Lajos, Székely Ferenc, Láncki Lajosné, Szeghy Jolán, Székely Sándor, Ringelhann Lajos, Bera Ferenc, Bolyis János, Székely Ilonka, Piacsek Sándor, Piacsek Károly, Piacsek Sándorné, Tuka János, öz. Farkas Mihályné, Südy Gyula és neje, Südy Lulus és Irénke, Sötér Victor, Saághy Sándor, Herkély József és neje, Réti Ernő, Singlary Gyula és neje, Fehér Gyula és neje, öz. Julier Vilmosné, Vértesy Erzsike, Lamprecht Mici, Béres Ilonka, Karakas Károly és nővére, Gáll Lajos, Tapfer Martin, Ország Antal, Váli Géza nővére, Hant Frigyes, Bárdos József, Bencsik Sándor és neje, Bencsik Márta, Farkas Vilma, Takács József és neje, Kozáry Gyula, Élő János és neje, Élő Ella, Vucskits Ottó, Schabernek Lajos, Frankó Endre, Mercz János és neje, Mercz Irén, Richter Emma, dr Szentmiklósy Imre, dr Fráter Imre, Buzásy Albert, Salkovics Pál, Somogyi Géza, Merza Kálmán és neje, Meskó János,

Réz Mihály és neje, Bátky Zoltán és neje, Buday Alajos és neje, Schenker Ferenc és neje, Sárközy Géza és neje, Buglucz László és neje, öz. Óváry Sándorné, Óváry Klárka, Géber Antal, öz. Grunwald Henrikné, Schwarcz Gabi, Südy Gyula, dr Kiss Döme, Schwarcz Géza, dr Kiss Döméné, Kiss Valici, Hosszu János és neje, Pardavy Árpád és neje, Pardavy Rózsika, Steiner Kálmán, Kuszka Endre és neje, Zsuhva József, Gálly Sándor, Gálly Béla, dr Krüger Aladár dr Krüger Jenő, Varga József, dr Fekete Ferenc, Somogyi Géza és neje, Somogyi Illike, Balogh Kálmán és neje, Balogh Dezső és Iluska, Peiner Károly és családja, Martis Gyula, Pelér Ferenc, Papp József, Krahm Aladár és neje, öz. Klessner Vilmosné, Klessner Margit, Akantisz főhadnagy, Lakatos Sándorné, Fényes Barna és neje, dr Bérczy Endre, öz. Bérczy Jánosné, Bérczy Irénke, Lakatos József, Géczy Géza és neje, Czillér Imre és neje, Kun Bertalan és neje, Széles Gyula és neje, Széles Ilonka, Annus és Mária, Kriszta Sándor, Marosi Antal és neje, Marosi Margit, Lakos Margit, Papp Jenő, Hilf László, Istvánffy Istvánné, Stahó Károlyné, Istvánffy István Stahó Károly és Pálma, Sztarill Ferenc, Papp Imre és neje, Seres Barna, Réz Klári, Réz Gizi, Petry János, Andrai István és neje, Koresmáros László, id. Voszka Ferenc, Nagy István és neje, Voszka Ferencné és leánya, Vittkó Vilmos, dr Schweiger Ede és neje, Spett N. és neje, Kocsán János és neje, Belicsay Mariska, Straub Ferenc és neje, Imrik Zoltán, Papp József, Beeskay Lajos, Tóth Lajos, öz. Lukács Gusztávné és leánya, Bereczky Sándor, Földváry Mihály neje és leánya, Bereczky Imre Réz László és Rózi, Pataky Károlyné, Pataky Erzsébet, Margit, Makkay Kati, dr Bozóky Alajos, Nagy Ferike, Lestyán Béla, Réz Mihály, Rokszin József, Morer György, Tesutz Demeter, Stettner János, ifj. Tatay József, Szentlélek László, Géczy N. Kopócsy Géza, Bakó Zoltán, Balázs Ernő, Barza Ferenc, Szathó Sándor, Hlatky Endre, Horthy Pál, Jánosy Kornél, Magyar Barna, Molnár Lajos, Nagy Lajos, Nizsalovszky Endre, Nagy Zoltán, Petry Gyula, Mihályi Béla, Süveges Ferenc, Sebösy Miklós, Szalay Elemér, ifj. Nagy Lajos, Schweiger László, Számbovovszky Rezső, Zdánczy Kálmán, Csapó László.

Három felköszöntő hangzott el a banketten. Az első dr Karácsonyi János kánonok, a kör elnöke mondotta:

— Ennek a fényes, gyönyörű palotának az ünnepélyes felavatása, — ugymond — május hónapban lesz, ennél fogva a hivatalos felköszöntők áradata is csak akkor fog megindulni. De mi, a Katholikus Kör tagjai már a mai napon birtokba vettük új otthonunkat s így nem tehetjük meg, hogy emellett a nagy és jelentőségű esemény mellett szó nélkül elhaladjunk. Eleve kijelenti azonban, hogy ma mindössze három felköszöntőnek szabad elhangzani, azért is, mert három a magyar igazság. A jelenlevők óriási száma leginkább bizonyítja, hogy mennyire szükségünk volt nekünk egy ilyen hajlékra.

Az új palota megnyitását nem kezdhettek méltóképpen, mintha hálás szívekkel hódolnának Szent Péter utódjának. Csak akkor vagyunk igazi katolikusok, ha szívvel-lelkekkel hű fiai vagyunk az Egyház fejének. Hódoló imádsággal adhatunk hálát az Ur Jézusnak, aki olyan pápát adott nekünk, mint X. Pius, akinek fenséges jelszavát kell követnünk nekünk is. *Omnia restaurare in Christo.*

De ne feledhezzünk meg arról sem, hogy a mi disztermünk homlokzatán a magyar cimere áll a szent koronával. Szent László városában élünk, s ez a város védő bástyája volt mindég a kereszténységnek. Szent László tette azzá. A magyar mindig tisztelte királyát és büszkeséggel tölti el, hogy olyan királyokkal díszeskedhetik, mint Szent László.

És ebben a teremben az legyen az első felköszöntő: Tartsd meg Isten szent Atyánkat, X. Pius, éljen X. Pius, éljen I. Ferenc József királyunk. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Ünneplik Belopotoczyt.

Dr Molnár Imre ny. jogtanár fejezte ki a Kath. Kör és a város egész kath. társadalma hódoló háláját, tolmácsolta őszinte szeretetét, köszönetét és jókívánatait dr

Belopotoczy Kálmánnak. Szívvel jöttek a szavak és ezek lelkének meleg, szívvel jövő érzését tolmácsolták. Fenséges és felejthetetlen jelenet volt, amikor a jelen voltak felemelkedve helyükről, percekig éljeneztek, tapsoltak, zugott, viharzott az éljen, a taps.

Dr Molnár Imre a következőket mondotta:

T. vendégkoszoru!

A megsértett lélek keserűségével, hiúságomban érintve kellene kezdenem mostani beszédemet; de a panasz szavának itt nincs helye, mert sértené a t. vendégkoszoru ünneplő hangulatát.

Megbiztatást nyertem, hogy a mai esti ünnepélyünkön diszbeszédet mondjak tiszteletbeli elnökünk magasztalására. Lelkem egész készségével alkottam meg pohárköszöntőmet s ez a beszéd elveszett a közönség részére.

A mai közgyűlésünkön ugyanis tudomásomra lett adva, hogy egyetlen magasztaló szónak sem szabad elhangzani felszólalásomban s a mi egy volt beszédem összetörésével.

Szajkossarat tettem ajkaimra, megtörtént a 20. században, az alkotmányosság és szabad szólás klasszikus földjén, hogy egy szerény professornak meg lett tiltva az igazságnak kimondása.

Lehet, hogy ezek után többen egy elégedetlen ember kitérésére gondolnak. Pedig lelkemet az elégedetlenségnek egy paránya sem terheli. Ezt a megnyugvást t. vendégkoszoru! a nyaszentegyházunk böles, mert isteni törvényei idézték elő lelkemben.

Bárcsak a jelenlevők, tisztelt hölgyeim és uraim egyaránt, az élet minden keserű pillanatában megszívlelnék és követnék egyházunk törvényeit. Mennyi keserűsége az életnek enyésznek el, mennyi kétes dilemmában találják meg önmagukat a kivezető utat s ásnak el felháborodott lelkük megcsendesülését. A katolikus egyház törvényei parancsolják a tekintélyek tiszteletét, az alázatosságot, az önlegyőzést, az engedelmisséget.

Ezekre az isteni parancsokra gondolva eltűnt háborgó lelkem elégedetlensége, könnyűvé tette reám nézve az engedelmisséget még az a körülmény is, hogy tudatában voltam annak, hogy aki nekem parancsolt, annak joga volt a parancsolásra s a parancsoló személyének tisztelete megkönyvitte nekem az engedelmisséget. T. vendégkoszoru! Méltán kérhetik tehát, hogy miután eltettem tiltva beszédem elmondásában, maradt-e még tárgyam további felszólalásomra? Hát megmondom, hogy igen. Semmiféle tilalom nem korlátozhat engem, semmiféle parancsnak sem engedelmeskedném, a mely megtiltana nekem, hogy felhívást ne intéhessek Önökhöz az iránt, hogy emelkedjenek fel egyenkint és együttesen s a telt pohárral kezükben egyszívvel és egy lélekkel, lelkesedésük vissza nem fojtható árvál áraszszák el a mi áldott lelki jötevőnket; mondjuk ki, hogy nem engedelmeskedünk, hogy mi feltartóztatlanul ki akarjuk fejezni, hogy mi téged szeretünk, tisztelünk; hogy mi követni akarunk nemes utaidon s hogy mi imádkozunk értékes életedért.

— E pillanatban felhangzott a kiáltás: Éljen dr Belopotoczy Kálmán és a jelen voltak ajkán egy szívvel lélekkel zúgott fel az éljen, hosszú percekig tartott, amíg elcsendesedett az ünneplés, az éljenzés viharos, lelkes kitérés.

T. Vendégkoszoru! A most átélt fenséges látvány hatására alatt meg kell vallanom, hogy örömtől duzzadó lelkem megkönyvitésére szándékosan vettem ajkaimra a gyűjtő kifejezéseket, most pedig köszönetemet kell kifejeznem mindnyájuknak, hogy megértettek, hogy gyűjtő szavaim szeretettől lángoló lelkükben hálás találatok.

Egy pillanatra legalább élveztük az isteni boldogság egy fénysugarát, mely a lel-

keknek egy magasztos gondolatban való egybeolvadása folytán megadja a lelkek harmóniáját.

Dr Krüger Aladár a kör tisztikaráról.

A harmadik szónok dr Krüger Aladár volt. Gyönyörű szavakkal aposztrofálta a mai ünnep jelentőségét. Ilyen ünnepnyitja nagyon régen nem volt Nagyváradnak. Örömmel konstatáljuk és ma százszoros örömmel konstatáljuk, hogy vagyunk katolikusok és hogy erő vagyunk, hogy méltók vagyunk a mult-hoz és a multhoz méltóvá tesszük a jövőt.

Dr Molnár Imre beszédje nemcsak mindnyájunk háláját fejezte ki a Kör újabb nagyságának megalapozója előtt; e beszéd alaphangja egy mélységesen igaz katolikus gondolat volt, a tekintély elvének elismerése. Tekintély? Ki beszél erről ma, az általános és titkos felforgatások korában? A kereszténység, melynek minden igazságát minél inkább támadják, végeredményben annál inkább támogatják. Ellenfeleink addig támadják igazságainkat, míg maguk is elfogadják — persze torzalakban. Így támadják a dogmát — s eljutnak a dogmamentesség „dogmájához”. Támadják a hitet — s vakhitére tévednek, képtelenségeket elfogadva vakon. Támadják a buzgóságot — s a legdurvább fanatizmussal teszik csuffá a történelmet. Szemünkre hányták a nemzetköziséget — s ma a katolicizmus a magyar nemzeti eszme legerősebb bástyája. Támadják a tekintély elvét — s a tekintélyre legméltatlanabbak tekintélyét veszik magukba. Nálunk katolikusoknál a tekintély elve nem sánták és bénák siránkozása mankó után, hanem acélos izmu férfikarok egymásba fonódása. Nálunk a tekintély elve nem felülről ránk kényszerített abszolútizmus, hanem a családi kapocs bensősége az isteni parancs mélységesen emberi rendelkezése szerint: tiszteljed atyádat... (Eljenzés.) Ez az igazság készített bennünket mindenkor tiszteletre az előjárók iránt; ez vezetett minket, mikor a Kör tisztikarának, fejének ragyogó koronát adtunk fejedelmi bőkezűségű jötevőnk személyében. (Percekig tartó taps és éljenzés.)

A meggyőződéses katolicizmus fejlődését, hatalmas térfoglalását bizonyítja a Kath. Kör története, hirtelen, hatalmas fejlődése. Így, ezen az uton érthetjük el ezt a fejedelmi adományt, amely új jövedő és még nagyobb fejlődések szilárd, biztos alapja lesz.

Lehetetlen, hogy meg ne emlékezzünk azokról, akik ott állottak a Kör megalakulásánál, akik dolgoztak, küzdöttek, fáradtak: a Kör tisztikarának tagjairól, előjáróinkról.

Nagy részük van abban, hogy elérhettük ezt a gyönyörű eredményt, legyenek ők, akik tovább is diadalról-diadalra viszik a Kath. Kör tiszta zászlaját.

Elteti dr Karácsonyi Jánost és a Kör régi és most ujonnan megválasztott tisztikarát. (Zajos éljenzés.)

Fél 11 órakor volt vége a lelkes és ünnepi hangulatu társasvacsorának és utána Hamza muzsikája mellett a fiatalság táncra perdült. Minden tulzás nélkül elmondhatjuk, hogy ez volt a farsang legszebb, legjobb sikerű mulatsága. Igazi jókedv uralkodott és a gyönyörű teremben a hajnali órákig tartott a tánc.

Végül a legőszintébb elismerés hangján kell megemlékeznünk Kelemen Kálmánról, aki a hatalmas bankettet fáradhatatlan agilitással, odaadó, önzetlen munkássággal és lelkes buzgalommal rendezte.

Dicséret illeti meg Ille Jánost, a Kath. Kör vendéglőst, aki a társas vacsorát el látta s akinek a bemutatkozása nagyon jól sikerült.

A bankettre a következők fizettek fölül: Dr Karácsonyi János 40, dr Vueskics Gyula 20, Fetser Antal 40, Grócz Béla 20, Lopusny Gyula 10, Kny Antal 5, Gabriely Lajos 20,

dr Lányi József 30, Spett Gyula 20, dr Bundala Mihály 20 K.

A megyéspüspök üdvözlése.

A nagyváradai Katholikus Kör új helyiségének felszentelése alkalmából a távol Rivorán időző gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök is résztvett híveinek örömeiben s vasárnap a következő táviratot intézte Mentonból dr Belopotoczky Kálmán v. b. t. t., nagypreposthoz:

Szép alkotásának megnyitása alkalmával főpásztori hálás érzelmeikkel üdvözlöm Excellentiádat és az Ég bőséges áldását kívánom.

Gróf Széchényi Miklós,

Az üdvözlésre dr Belopotoczky Kálmán nagyprepost távirati uton azonnal válaszolt s úgy a maga, mint a kör nevében hálás köszönetét fejezte ki a főpásztornak.

*

„Katholikus Népszövetségi Otthon“

A Katholikus Kör régi helyiségét nem sokára birtokába veszi a megalakuló új Katholikus Kör, a „Katholikus Népszövetségi Otthon“, a mely szerényebb keretek közt a kevésbé tehető katholikus polgárok részére épp olyan otthont fog nyújtani, mint a Katholikus Kör tagjainak az új katholikus kaszinó.

Az új állásokat nem hagyta jóvá a miniszter.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg elhatározta, hogy egy polgármester-helyettesi állást és egy javadalmi tanácsnoki állást szervez.

A két új állásra vonatkozó közgyűlési határozatot annak módja szerint felterjesztették jóváhagyás végett a belügyminiszterhez, itthon pedig megindultak a kombinációk, sőt kapacitálások is már, hogy kikkel töltsék be a két új fontos állást.

A polgármester-helyettesi állás szervezését azért tartják szükségesnek, mert a polgármester teendői már annyira megsokasodtak, hogy egy ember nem képes ellátni, annál inkább, mert a polgármestert nagyon igénybe veszik a különféle bizottsági és a tanácsulések, továbbá a tényleges teendői is annyira szaporodtak, hogy feltétlenül parallel ülések váltak szükségessé, tehát két elnökről is gondoskodni kell.

A javadalmi tanácsosi állást pedig az tette indokolttá, hogy mindjobban szaporodnak azok a városi üzemek, amelyek felügyelete erős munkát ad egy embernek, tehát szétforgácsolva más-más kezekben alig lehet helyes kezeléssel beszélni.

Az új állások betöltését már a márciusi általános tisztújításnál szerették volna keresztülvinni, nem csak azok, akik jogosan és jogtalanul aspiráltak az új állásokra, hanem a tisztikar azon része is, amely az előlépések egész sorát várta a két állás betöltésétől.

Már 8—10 nappal ezelőtt mint budapesti értesülést közöltük, hogy a két állás, de különösen a polgármester-helyettesi állás szervezését nem hagyja jóvá a miniszter.

Ezen hírünk valóban bizonyult. Tegnap ugyanis leérkezett a belügyminiszter leirata Nagyvárad városához, amelyben a közgyű-

lés határozatát nem hagyja jóvá és pedig mindkét új állásra nézve.

A miniszter, mint értesülünk, kijelenti, hogy ez időszerint nem látja indokolva a két új állás szükségét, annyival kevésbé, mert nincsen megállapítva munkakörük és hatáskörük.

Ha tehát a város törvényhatósága ragaszkodik a két új állás felállításához, előbb meg kell állapítani, hogy minő munkakört töltenek be az új tisztviselők.

Az általános tisztújításra tehát már semmi sem lesz a két új állás betöltéséről.

Ézresek a párnák között.

A mosónő vagyona.

Égész télen ingyen kenyeret evett és ingyen fával fűtött.

Szombaton éjjel a Rákóczi-ut 59. sz. házában hirtelen meghalt Nagy Sándorné. Az asszony mosónő és szombaton ebben a házában mosott. A rendőrséget értesítették a hirtelen haláláról, ahonnan Mezey Gyula rkaptány és dr Barna v. orvos és Méhes detektív mentek ki a helyszínre. Megállapították, hogy Nagy Sándornét szívizélhűdés ölte meg és rögtön el is szállították Temető-utca 17. szám alatti lakására.

Odahaza a férje és két gyönyörű leánya kétségbeesetten fogadták a halott asszonyt. A leányok megijedtek, mert az anyjuk keresett csak, az apa, Nagy Sándor könnyelmű, mulató ember, aki a télen sem keresett. Az egész telet úgy huzzák ki, hogy Nagy Sándorné mindennap egy kiló ingyen kenyeret vitt haza. A fűtést is ingyen fával eszközölték. Az ismerősök és szomszédok mint egészen szegény, nyomorgó családot ismerték Nagyékát.

Mikor a hullát elhelyezték a esinosan berendezett szobában, Nagy Sándor kutatni kezdett a szobában. Gondolta, hogy a feleségének van egy pár forint megtakarított pénze, amire most a temetésnél nagy szükség lesz. Átforgatta a leányokkal a szekrényeket, de semmit nem találtak.

Már csak az ágy volt hátra. Minden darab ágyneműt külön-külön átvizsgálták és a párnák között meg is találták, a mit kerestek. De sokkal többet, mint amennyire számítottak.

Öt darab ezer, tíz darab husz koronás bankjegy huzódott meg a vánkások között. Volt ott ezenkívül két takarékbetétkönyv is 300—900 korona betéttel, három darab részvény és három konvertált sorsjegy.

A család persze nagyon megörült a váratlanul nagy örökségnek. Ennyire nem számítottak, mert hiszen ingyen kenyérből éltek.

Nagy Sándor meg is hálálta a felesége takarékoságát, amennyiben a Weiszlovits temetkezési vállalattal temetési fel. Háromszázötven koronát fizetett Nagy Sándor az utolsó tisztesség megtartásáért, úgy hogy fel is tűnt, hogy ilyen egyszerű szegényesen öltözött ember ennyi pénzt ad ki a temetésre.

Persze kitudódott, hogy a vagyon rendes uton került a birtokába.

Uj korszak küszöbén.

*

Titkári jelentés a Kath. Kör 1913. évi működéséről.

Irta és a Kör közgyűlésén felolvasta: dr Imrik Gusztáv

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Amidőn Katholikus Körünk 18-ik évének működéséről keleti titkári beszámolót tartanom, amely épen egybe esik a rég idő óta óhajtott új Kath. Kör átadásával, lehetetlen a meghatottság hangját palástolnom.

Valóban ezen esodálkozni nem lehet. Ha Katholikus Körünk fennállásának közel két évtizedes történetét lapozgatom, már a megalakulás után találkozunk nehézségekkel, amelyekkel mindig nehéz harcokat vívtunk, valahányszor magasabb missiókra hivatott egyesületünk karjait mozgatta; amikor tevékenységét gyermekkorában gyakorolgatta. E nehézségek forrása: a régi Kör helyiségénél mindjárt tapasztalt kicsiny méretek próbára tették egyesületünk tagjaiban azt a lelkesedést, mely Kath. Körünk alapításánál a 90-es évek ismert egyházellenes támadásai folyamán erősen fellángolt. De hála a jó Istennek, csak próbára tették. Mert alapítónk, vezetőink jól tudták s ismerték a Kath. Kör feladatát, kötelességét. A szűk keretek nem nyugtáztak le bennünket. Ha a kaszinói élet megvalósítása nem járt fényes eredménnyel, volt az egyesületnek ennél sokkal fontosabb missiója: a vallás és erkölcs elveinek az életbe átültetése. És ha e nagy hivatás megoldásánál kis helyiségünkben idegenbe ki kellett lépünk, — ahol egyébként mindenütt szívesen látott vendégek voltunk — vigasztalhatott bennünket a magasztos cél. Hiszen a katholicizmus tisztító hitelveivel, eszméivel, nemesítő erkölcsi tanaival akartuk megérinteni a lelkeket, a tudományt, a művészetet s minden foglalkozást; azokkal akartuk áthatni városunk társadalmát.

Jelentésünk rövid kerete nem engedi meg, hogy keresztény kulturális tevékenységünk fent érintett nehézségeit bővebben vázoljam, s így e gyönyörű épület létrehozásának történetét ismertessem. Hosszu évtizeden keresztül szőttük álmainkat Kath. Körünk számára egy megfelelő nagy teremről, amelyben nemesak a közönség, de a szereplők, az énekkar, a zenekar is elhelyezést találjon, amely kellően berendezve, fűtve s világítva legyen, és hogy ez, ugyanazon helyen, mindig rendelkezésre készen álljon! Szőttük álmainkat Szent László városában egy olyan kath. központról, ahol az összes keresztény társadalmi szervezkedések találkozzanak és irányittassanak, ahol a katolikusok összetartanak, ahol az együttműködésnek érzete fölkelthető és fejleszthető legyen. Álmainkat tovább is szőttük, olyan melléktermekről, amelyek klubb igényeinket kielégítenék, hol tagjaink kényelmesen, otthonosan szórakozhassanak, üdülhessenek, ahol egészségük, vagyonuk, családi békéjük ne legyen kockára téve.

Tisztelt közgyűlés! Ha mindezek után csak azt jelentenék, hogy álmaink megvalósultak, úgy beszámolónk nem volna hü, nem fedné az igazságot, amit szívünk, lelkünk kifejezésre juttatni kíván. A valóság egyszerűen az, hogy olyan épületet nyertünk a fent érintett magasztos eszmék megoldására, aminőről még álmodni sem mertünk. A Sztarill Ferenc terveit és műizlését dicséret specielis kulturpalota a maga nagyságában, beosztásában országszerte pártját ritkító alkotás; imponáló nagy terme kényelmes, tágas kaszinója magas igényeket is kielégít, s ha ezekhez számítjuk egy vagyont érő berendezését, az értékes butorzatot s mindezekhez vagy lelkü alapítónknak rendelkezését, amely szerint mind ez mindaddig a nagyváradai Kath. Kör díjtalan használatára áll, „a mig a katholikus vallás alapját alkotó szeretet ébresztésére, a katholikus vallás törvényének erkölcsének ápolására törekszik;“

ugy kétségtelen, hogy régi álmaink meg-többszörözve, hatványozva valósultak meg.

Nem csoda, m. t. közgyűlés, hogy meghatottan állunk Kath. Körünk második korszakának küszöbén, a midőn az elmult küzdelmek emlékének élveztük ezen új alkotás nagyságát, s gyönyörködünk abban a lelki nagyságban, mely ezt létre hozta. Nem időzhetünk e témánál sokáig, mert az erre vonatkozó tilalmat a legmélyebb tiszteletben tartjuk; annál is inkább, mert a legszentebb hálaérzet virágait nem szavakkal, hanem Istennek tetsző tettekkel kívánjuk ápolni és a jövő nemzedéknek átadni.

Közel két évtizedes működésünk határkövének kérjük mindnyájan a Mindenhatót, hogy aki bennünket a szent célra egyesített, engedje meg egyesületünknek a férfi korba fejlődést, hogy az a lelkesedés, mely minket körünk bölcsőjénél áthatott, s a küzdelmes években fentartott, még fokozottabban serkentessen munkára e diszes palotában. De ugyanolyan bensőséges imával kérjük a jó Istent, hogy ennek a kath. kultur palotának nagylelkű megteremtője egyesületünk következő új korszakában hosszú időn keresztül boldog tanuja legyen a keresztény kultúra szolgálataiban ki nem alvó lelkesedésünknek és fáradhatlan munkánkknak.

* * *

Katholikus egyesületünk életében az 1913-ik esztendő mindörökre nevezetes évszám marad, mert ehhez fűződik országos zertepárját ritkító kath. kultur palotánk felépítése. Aligha szállott el elnöki ajakról nevezetesebb jelentés választmányi ülésünkön, mint 1913 április 9-én, amidőn a monumentális épület létrehívásának egyik legbuzgóbb apostola a mi szeretett egyházi elnökünk dr. Karácsonyi János előterjesztette: hogy az építés megkezdődött. Választmányunk megalakította az építési bizottságot, mely az építés tavalyi folyamata alatt 14 ízben tartott gyűlést, élénk figyelemmel kísérve az épület emelkedésének minden fázisát, s szorongó szívvel lesve a derült időjárást, amiből a mult év nyarán oly édes kevés jutott. A feltűnően kedvezőtlen hideg és esős nyár dacára a folytonos szorgalmazás következtében a bizottság már szeptember 10-én tartott választmányi ülésünkön jelenthette, hogy az épület tető alá került, úgy hogy a téli idő beállta előtt a külső munkák befejezést nyertek. Egyházi elnökünk fáradsággal teljes folytonos elenőrzésének és sarkallásának köszönhetjük, hogy az épület most a farsang végén tagjaink családi körében használatba vehető lett, valamint a nagybőjt folyamán hivatásának szolgálhat. Az országos ünnepélyre tervezett megnyitás azonban megvárja a szép május hónapban első ízben megtartandó Szent László király napját, hogy új házunkra Kath. Körünk védő szentjének oltalmát is kérjük.

Kath. Körünk 18-ik évének tevékenységéről a következő rövid vázlatot terjesztjük a m. t. közgyűlés elé:

Habár időnk javarészt az építés ügye foglalkoztatta, azért előadásaink nem szüneteltek. A közművelődési tanfolyam, a vetítő előadások és más ünnepélyek címén összesen 23 előadásról számolhatunk be, amelyenél többet az elmult években sem igen rendeztünk. A közművelődési tanfolyam öt bőjt esti estélye Nagyvárad kath. intelligenciájának valóságos lelki szükségletét elégítette ki, amely már megszokta és megszerette ezen tartalomban komoly formájában előkelő s magas színvonalon álló előadásokat. Dr. Kozáry Gyula (Életfeladatok és a ker. kultúra lélek és életörömei), Vuetskics Jenő (A világ formáló eső des-ég), dr. Kenéz Béla egyetemi tanár (földb. riok-politika külföldön és itthon), Lasz-czik Ernő (A kísérteti lélektan néhány eredménye), dr. Mizurek Gyula (A nőkérdés és női apostolkodás) tartották nagyértékű és nagyhatású előadásait. Az ugynevezett záróünnepély alkalmával pedig Kath. Körünk április 20-án valóságos irodalmi eseményt szolgáltató, amidőn az „Élet” gárdáját hiva-

meg egy irodalmi ünnepély megtartására. A fővárosból az új és erős ker. magyar irodalom képviselői közül dr. Pethő Sándor az „Élet” felelős szerkesztője, Sik Sándor aki ma a legszebb magyar ódák és rapsodiák írója, dr. Halasi Andor esztétikus, Kostolányi Dezső lyrikus költő jelentek meg, s pompásan fegyverkezve hirdették erőteljes, fiatalos hangon azt a kulturát, irányt tartalmas előadásaiban, amelyet a keresztény magyar szépirodalom követel.

A január 7-től március 4-ig, és november 5-től december 16-ig megtartott 16 vetítő estélyen a következő sorozatos előadásokat tartottuk:

A Balkán háborúról (dr. Krüger Aladár), Tirol (dr. Némethy Gyula), Utazás a világ-űrben (Bertram Brunó), A tropikus vidékekről (dr. Lacsny Ince), Svédországról (dr. Krüger Jenő), Séta a Themse partján (dr. Kiss Géza), Konstantinápoly és Japánról (két előadás, Bozóky Gyula), A szentföldről (dr. Karácsonyi János), A vierwaldstätti tó környékéről (dr. Pataky Arnold), Montenegró és Skutariról (Bozóky Gyula), Wagnerről (Szmetka L. Ödön), A lipesei esatáról (dr. Krüger Aladár), Az Oceán járó hajókról (Gáspár Kornél) A tavalyi lourdesi gyógyulásokról (dr. Weimann Sándor.)

Ezeket kivül a December 2-iki vetítő estélyt a kereszténység tizenhatszázados felszabadulásának emlékére szenteltük. E Konstantin ünnepélyünkön dr. Némethy Gyula az első keresztények életéről tartott gyönyörű értékes előadást, Kovács Sándor joghallgató pedig Kis Menyhért „In hoc signo vinces” költeményét szavalta nagy hatással.

Szent László királyunknak Nagyvárad dicső alapítójának és egyesületünk védőszentjének névnapját az elmult évben is a hagyományos lelkesedéssel, fénnyel és melegséggel ünnepeltük. Az ünnepi beszédet Vuetskics Jenő főreáliskolai tanár tartotta „Erső népek erső ideáljai” címmel, amelyben gyönyörű sikerrel állította élénk a nagy király egyéniségét. Az ünnepély egyébként a szokásos szép keretben méltóan sorakozott Szt. királyunk dicséretére rendezett többi ünnepünkhöz.

Közművelődési és vetítő előadásaink valamint ünnepélyeink kedves vonzó kereteit egészítjük ki, midőn bájos hölgyeinkről lelkes művészeinkről megemlékezünk, akik magas színvonalon álló zene-, énekszámakkal, szavalatukkal közreműködni szívesek voltak. Így Varró Zsófia, Barabás Erzsike, Beleznay Annuska, Beleznay Boróka, Géczy Andrea, Stachó Duci, Tóth Szerénka, továbbá Beleznay Antal kiváló férfikarával, Fischer Ervin, Halmos András, Kürthy István és Stachó Tibor.

Az országos kath. szövetség rendezte novemberi nagygyűléséről, a magyar katolikusok parlamentjéről külön emlékezőnk meg. November 8-án és követő napjain volt az impozáns nagygyűlés Budapesten, most már a 12-ik. Ha csak rövid visszapillantást vetünk az első nagygyűlések idejére, nem tagadhatjuk, hogy a multakhoz képest nagyot haladtunk. Az egész ország be van hívva kath. szervezetekkel, s ezeknek évi nagygyűléseit az eddigi nagygyűlési keretekben megoldani ma már alig lehetett. Mint tudjuk a Mária kongregációk ugyanazon alkalommal gyűltek egybe az ország minden részéből, hogy kongresszusukat megtartsák. A Mária kongregáció ügye, a kongregációi élet minden faktora oly sokoldalúvá, oly gazdaggá fejlődött, annyi ügyet és kérdést kíván megtárgyalni, akkora munka- és hatáskört vall vagának, annyi eszmét és javaslatot érlel, hogy ezeket szinte lehetetlen ma már rövidesen egy nap alatt letárgyalni, s majdnem lehetetlen a nagygyűlés keretébe illeszteni. Egyébként annak csak örvendhetünk, ha nagygyűlésünkön és Mária kongresszusainkon több a megbeszélési valónk mint ezelőtt, mert nyilvánvaló, hogy nem tespedünk, hanem fáradunk, dolgozunk. Mindenesetre kívánatos, hogy az országos szövetség

s a kongregációk országos bizottsága megtalálja a módot, hogy a közös kongresszust az ünneplésen kívül tanácskozás képessé is tegye. De viszont nagyon tudnánk sajnálni, ha a Mária kongregációk a nagygyűléstől küllőn időben tartanák országos összejöveteleiket. A Magyarok Nagyasszonyának mélyéges tisztelete, a kongreganista program: a nagyszabású közös szt. áldozás már néhány éve olyan tartalmat, olyan grandiozus alaphangot nyújt kath. nagygyűlésünknek amit ez a rideg indifferens fővárosban nem nélkülözhet. De hála a Mindenhatónak, a nagygyűlés után elbizakodás nélkül megállapíthatjuk, hogy kifejtésre és szervezésre vágyakozó bőséges erőket hordunk magunkban, csak aztán az erső hajtásokat gondviseljük, s tegyük gyümölcsözővé is. Kath. körünk tagjai közül 22-en vettünk részt nagyobbára családostól, s e nevezetes napokon, kiváló szónokunk, dr. Krüger Aladár nagyszabású beszédet is tartott a sajtó-hölgybizottság rendezte sajtógyűlésen.

Egyesületünk elnökségét az elmult évben örömteljes kitüntetés érte. Kath. körünk egyik buzgó létrehívóját, bölcsőjétől kezdve fáradhatlan munkását, 1906. óta egyh. alelnöké dr. Vuetskics Gyulát öfelsége a n. várad Káptalan tagjává kinevezte. Ezen jól megérdemelt kir. kitüntetés fölött érezzük és valljuk, hogy első sorban kath. körünk örvendhetett, mert a királyi és főpásztori kegy jutalmazni kívánta egyházi alelnökünk-nél a kath. akciókban példásan vezető egyént is, ki a Gondviselés nyújtotta tág mezőt lelkiismeretesen használta ki egyesületünk 18 évi életében. Dr. Vuetskics Gyula mint fiatal theol. tanár lelkes toborzó volt 1894-ben a kath. kör alapításában. Egyesületünk megalakulásakor már mint választmányi tag hamarosan bebizonyította szervezőképességét és jártasságát a kath. ünnepélyek egybeállításánál. Az ő buzgalmának köszönhetjük, hogy körünk nemsokára az 1898-ban Budapesten megalakult országos szövetségben a vidéki kath. körök élén mint jelentékeny tényező szerepel; elnöke a szövetség egyik alelnökévé lesz, egyházi alelnökünk pedig a választmány sorába jut. S később is a központtal folytonosan érintkezést tartva, az országosan szervezett kath. lyceumi előadások végrehajtásával megbízott országos Pázmány-egyesület dr. Margalits Ede, budapesti egyetemi tanárral itt kezdi meg nálunk működését, ahol a talajt az érintett előadásokra ugyancsak dr. Vuetskics Gyula már előre elkészítette, mert a keresztény szellem kiépítését, izmosítását célzó előadások már ez időtájt nálunk napirenden voltak. A későbbi kath. lyceumi, majd bőjt előadások a közművelődési tanfolyamok és vetítő esték évről-évre való gondos szervezése, ezekre országos egyházi és világi tudósok meghívása és szerepeltetése, a mi egyházi alelnökünk buzgalmának és egyéni hivatottságának köszönhető. Munkájának szép eredménye: hogy a Kath. Kör előadásai, emelékenél az irodalmi és művészeti osztály élén nemcsak a szervezői, de gyakran az előadó szerepet is kiváló kvalitással töltötte be, — olyan magas színvonalon vannak, hogy azok bármely előkelő irodalmi társaság dicsőségére szolgálhatnak.

De egyházi alelnökünk mint a n. várad Szt. László plebánia akkori vezetője a kör tagjainak hitéletére közvetlenebbül is gondolt, amidőn 9 évvel ezelőtt Szt. László ünnepének szokott régi fényébe való visszaállítását sürgette. Az ő közbenjárása eszközölte ki Istenben boldogult egyh. elnökünk Palotay László számunkra Öszentségénél a Szt. László-napi teljes bucsut s az ő bucsúadására nyilvánítottuk 1905-ben körünk védő szentjévé Szt. László királyt.

Az igazi érdem előtt akartuk tehát hálaikat megörökíteni és őszinte örömeinknek tért nyújtani, amidőn kanonoki kinevezésének hírére május 3-án rendkívüli választmányi ülést hívtunk egybe, örömteljes hangulatunknak jegyzőkönyvünkben kifejezést

adtunk, a május 6-án megtartott ünnepélyes beiktatáson a székesegyházban testületileg részt vettünk s ugyanazon nap világi alelnökünk vezetésével lakásán is nagyszámu küldöttséggel ünnepeltük. Egyházi alelnökünk szeretetteljes biztató szavai — hogy eddigi működését folytatni kívánja nálunk, — mindnyájunkra megnyugtató hatással voltak.

Az elmúlt évben szeptember 14-én ünnepelték Budapesten P. Tomcsányi Lajos Jézustársasági atyát szerzetességének 50-ik évfordulóján. Mintegy három évvel ezelőtt P. Tomcsányi kath. körünknek is tartott konferenciákat, amikor hallgatóságát mindannyiszor magával ragadta. Illendő volt már ezekből is, hogy a jubiláns szerzetest, aki a magyarországi katolicizmus restaurációjában, az ifjúság nevelésében, a keresztény tudományok művelésében valóban tüneményszerűen vette ki részét, táviratilag üdvözlöttük.

Kath. körünk tisztviselői kara a múlt évben jelentős változáson ment keresztül. Egyesületünk érdemes könyvtárosa Bodnár János hivatkozva N.-váradváros nyilvános könyvtáránál betöltött tisztére, az ezzel járó lekötöttségre, a Kör könyvtárának ellátásáról lemondott. Bodnár János 10 évig kezelte egyesületünk könyvtárát, s ezt szakszerűen berendezte. Választmányunk méltányolva Bodnár János elfoglaltságát, lemondását elfogadta, s a könyvtárosi tisztet Halmos Andrásra ruházta, ki a nála megszokott ügyesrettel és buzgalommal igyekszik a könyvtár fokozatos gyarapításával tagtársaink igényeit kielégíteni.

A másik változás a háznagy tisztnél állott be. Balázsovich Jenő háznagyunk egészségi okokból és nagyelfoglaltságára hivatkozva mondott le november havában tiszteről. Választmányunk a lemondó háznagy érdemeit jegyzőkönyvében megörökítve beleszügyelt a távozásába s helyébe Schuch Károly választmányi tagtársunkat választotta meg, akinek készséges vállalkozása nagy jelentőséggel bír kaszinóink jövőjére e gyönyörű palotában.

Tagjaink gyarapodására vonatkozóan kedvező eredményt jelethetünk a t. közgyűlésnek.

Kollányi Ferenc dr. pápai praelátus kanonokot az alapító tagok sorába iktattuk, míg a rendes tagok közzé 1913-ban 67 új tagot vettünk fel, ami az előző évek 20—25 átlagához képest mindenestre haladást jelent. Csupán tájékoztatás végett jelentjük a t. közgyűlésnek, hogy a f. évben a mai napig 144 tagot vettünk fel és hogy ma 373-an vagyunk.

A múlt évben elhunytak dr. Karsch Lólión kanonok alapító tag, továbbá választmányunk régi hűséges tagjai Tóth Márton és Csobánczy Lajos. A Mindenható adjon lelkeiknek nyugalmat az Ő országában.

M. t. k. Amidőn mult évi nevezetes eseményeink elősorolását befejezzük, régi közhelyiségünkől egyidejűleg bucsut is veszünk. Az a kicsi kaszinó a maga egyszerű termeivel mindig kedves emlékekben marad; hiszen ott született meg katolikus körünk, s vele együtt a váradi katolikus szervezetek nagy horderejű eszméje. Ott éltük le gyermek és ifju éveinket, ott bontogattuk szárnyainkat megyés főpásztoraink s káptalanunk folytonos támogatása mellett. Azok a kis szobák 23 több-kevesebb ünnepélyességgel megtartott közgyűlésről, s nem egy nagyobb szabásu ünnepélyről tanuskodnak. Itt tartottuk első matinéinkat, melyek között most is emlékekben él a b. e. Schlauch bíboros 50 éves áldozári jubileuma emlékére rendezett ünnepély. A bucsuzás érzékeny pillanatában tehát őszinte hálánkat örökítjük meg megyés főpásztorunk s a főtisztelendő káptalan irányában, akik egyesületünknek hosszú időn át hajlékot adtak.

De ép oly hálás szívvvel fordulunk azokhoz is, akik egyesületünket nagyobb ünnepélyeink alkalmával tárt ajtókkal fogadták. Előadásaink zöme a premontreiek és a kir. katolikus jogakadémia disztermeiben s

nem egyszer a városháza közgyűlési termében folyt le; sőt egy alkalommal még az Orsolya kolostor is szívesen bocsátotta rendelkezésünkre elegáns nagytermét. Szent László városa közönsége képviselőiben érdemes polgármesterünknek, épügy az említett intézetek nemes szívű vezetőinek a leg-hálásabb köszönetünket fejezzük ki, s indítványozzuk a m. t. K.-nek, hogy ugyanőket erről átirat útján értesíteni méltóztassék.

M. t. k! Az a megbízás, mellyel az 1912. évi március 17-én tartott közgyűlés az alapszabályok 14. szakasza alapján az elnökséget, igazgató választmányt s a tisztikart két évi időtartamra megtsztele, a mai nappal véget ért. E két év alatt is igyekeztünk városunk katolikus társadalmában a Katolikus Kör programját a vallás-erkölcsi szellemet és a hazafias irányu köz-művelődést előre vinni, mélyíteni. Emberi gyöngeségünk mellett jószándékunkat is méltóztassék figyelembe venni, ha a kívánt eredmény nem érte el mindenütt a jogos igényeket, s ezért kérjük a m. t. közgyűlés méltányos ítéletét.

Az igazgató választmány megbízásából

Dr. Imrik Gusztáv,
titkár.

Megindult a jég.

Elzárták a „Nemzeti hid“-at.

Elsodort jégtörő.

Tegnap d. u. fél 3 óra tájban bekövetkezett a jelenség, amelyet napok óta kíváncsian és izgatottan várt a közönség. Felszakadt a Körözt borító hatalmas jégpáncél. A 30—50 cm. vastag óriási jégtáblák zugva, harsogva rohantak a folyam piszkos, zavart vizében.

Megdöbbenéssel és félelemmel vegyes gyönyörrel szemlélte a közönség a folyó partjáról a jégtáblák haragos játékát.

Mikor megindult a kolosszális tömegű jég, ezer meg ezer ember állt mindenütt, ahol csak lehetett, a folyó partján és nézett le a barna vizü folyóra, hol az eddig nyugodt, szilárd tömegben levő jégtábla óriási harsogással felszakadt és zugva, morogva haladt előre.

A Kis hidnál és a Körözsparfal mellett 3 óra tájban körülbelül 3000 ember szorongott és nézte a rohanó hatalmas jégtáblák kergetőzését.

A jégtáblák azonban kárt is tettek. Mint majd minden évben is a volt garasos a Nemzeti hid-nál történt némi veszedelem.

A Szent János-utcairól nyíló Nemzeti hid-nál ugyanis a folyó hirtelen nagyot kanyarodik és esik, így aztán hatalmas zugással ostromolja a viz a hid alapját még jég nélkül is.

Négy — hogy ne mondjuk rozoga — vassal vértezett jégtörő állott büszkén a hid előtt. Most már azonban csak három.

Mikor megindultak a jégóriások, neki rohantak a jégtörőknek. Megindult a küzdelem. A jégtörők ellenálltak egy darabig, de folyton újabb és újabb sereg vonult fel. Utoljára is az egyik jégtörő, melyet a lehevesebben ostromoltak, mely a viz közepén állott, feladta a harcot, elbukott, felcsapott jégdarabnak és elszórt az ostromló jégdarabokkal együtt.

A jégtörő elbukásával a hidlábának rohantak a fékevesztett küzdők, annyira hevesen, hogy a hidat alapjában is megron-

gálták, Komlóssy József városi tanácsos és Pikó János városi építész kimentek a megrongált „Nemzeti“-hez és mikor azt tapasztalták, hogy a hidon való járókelés életveszedelemmel jár, intézkedtek, hogy a forgalom beszünjék.

A hid mindkét végére odaállt két rendőrlégény, akik vigyáztak, hogy a hidra egy lélek se lépjen, Megis tettek ezek mindent. Zordonan utasították el a puttonyos kofát, a ragyogó uniformisú huszárt, a nagy urakat, a nagyságos asszonyokat, sőt még a legszébb mosolyukat előszedő szobacicákat is.

A hidelzárás egy pár napig eltart, míg a feltornyosult jég elolvad és míg a megrongált hidlábát helyreállítják.

Megszüntetik a szalontai árvaházat

Nagymosás az árvaházban. Nagyszalonta közgyűlése.

Minden tekintetben jellemző és érdekes esetet jelent szalontai tudósítónk a szombaton lefolyt községi közgyűléssel kapcsolatosan. Tudvalevőleg most tárgyalják megyszerte a községi költségvetéseket, hogy a fontos számadásokat a márciusi megyegyűlésen a vármegye törvényhatósága felülbírálhassa Nagyszalonta képviselőtestülete szombaton foglalkozott a költségvetéssel.

Érdekes hozzászólások után gyorsan peregetek le a számadási tételek. Kisebbségi módosításokkal a legtöbb tételt elfogadták már és úgy látszott, hogy a még hátralevő tételeket is minden különösebb jelenet nélkül fogadják el, mikor sorra került a szalontai árvaház támogatása is. Erre a célra háromezer koronát irányzott elő az előljáróság.

A háromezer koronáért mindössze öt gyermeket kellett az árvaházban tartani. Természetes, ebből a pénzből kapta Nagy Vilma gondnokné is a javadalmazását.

A tételt első sorban Szabó József ref. tanító támadta meg. Szerinte ez az évi 3000 koronás támogatás sok 5 gyermekért. A gondnokné különben javadalmazást nem is érdemel, mert legujabban szobafestői ipart váltott. Mindezeket a dolgokat nem tartja összeegyeztethetőnek a gondnoknői állással.

Balogh Mihály szintén ellene van a 3000 korona segélynyújtásnak. Leghelyesebbnek tartja, ha a község egyszerűen megszünteti az árvaházat s az 5 gyermeket a nagyváradi városi árvaházba helyezi el. Erre a célra 1000 koronát javasol megszavazni. Ily módon a község is nyerne, de az árváknak is előnyösebb lenne. Kérdést intéz a főjegyzőhöz, hogy mit tud azokról a dolgokról, amiket a gondnokról beszélnek.

Erdélyi József főjegyző nem tud felvilágosítást adni. Ő egyáltalán nem járt az árvaházban s így nem ismeri az ottani viszonyokat. Az árvaház ellenőrzése a községi főbíró feladata. Tudomása szerint főbíró meg is vizsgálta az árvaházat s így bizonyára tud is felvilágosítást adni.

— Halljuk a főbíró! Hangzott mindenfelől. A községi főbíró legjobban szeretett volna valahol a föld másik részén lenni, de a közgyűlés kívánságára kénytelen volt a kényes ügyben nyilatkozni.

Nagy József főbíró: Tény, hogy megvizsgálta az árvaházat. Hogy a világ mit beszél, arra nem ad semmit. Legutóbb kint volt az árvaházban és ott épen akkor nagy mosás volt.

— Halljuk! Halljuk!

Nagy József: A kimosott ruhákat száritani teregették. És . . .

— Halljuk!

Nagy József: És kérem, mélyen tisztelt közgyűlés, ott a ruhák között (nagyot nyelt a bíró.)

— Halljuk!

Nagy József: Hát a ruhák között láttam olyanokat is, amilyeneket nem az árvák viselnek.

Óriási derűtség tört ki a bíró szavaira.

A képviselőtestület erre kimondta, hogy az árvaházat április eisején beszünteti és a gyermekeket Nagyváradra hozza.

Tudósítónk jelentése szerint a képviselőtestület határozatát megfogják felebbezni, mert ellentétes egy korábbi végrendelettel, melyben az árvaház épületét úgy kapta a község, hogy ott állandó jellegű árvaház legyen. A nem mindennapi határozat megyeszerre nagy feltűnést keltett.

I. Vilmos, Albánia királya. Wied Vilmos herceg vasárnap közölte a nála járt küldöttség útján az albán néppel, hogy a neki felajánlott albán trónt elfogadja.

Vasárnap délután nagy népgyűlés volt az ország mai fővárosában, Valonában, ahol lelkesedéssel vették tudomásul a dugszdag német herceg elhatározását s üdvözlő táviratot küldtek neki.

Durazzóban már nagyban készülődnek az új király méltó fogadására. I. Vilmos útját a nagyhatalmak természetesen tőlök telhetőleg egyengetik: ennek köszönhetik az albánok, hogy a görög csapatok a megszállva tartott albán területek kiürítését már megkezdték.

Az albán dísz-küldöttség egyik tagja — bár egy fejedelmi ebéd után — lelkesedve jelentette ki, hogy:

— A király valóban az a vezér, akit kívántunk magunknak!

A Balkán és Európa békéje érdekében nagyon óhajtanó, hogy majd I. Vilmos is elmondhassa, ha már albániában lesz, hogy:

— Az albán valóban az a nép, amelyet kívántam magamnak!

Oroszok a finnek ellen.

Pétervár, febr. 23.

Jól értesült körök közlése szerint elhatározott dolog, hogy ha a finn országgyűlés február végéig továbbra is megtagadja a cári ukázok végrehajtását és megmarad a passzív ellenállás terén, az országgyűlést főszozlják és két vadász-, valamint két kozák ezredet helyeznek át Finnországba. Ezeket április végén egy egész orosz hadosztály fogja követni. A csapatok végképp Finnországban maradnak és az országban kimondják a hadállapotot. Egyidejűen főszozlják a helyi rendőrséget és orosz csendőrséggel helyettesítik.

Betörő-hajsza fényes nappal a Tükör-utcán.

*

Izgalmas betörőhajsza volt tegnap délelőtt a Tükör-utcán. Az egész tél elmúlt minden különösebb és nagyobb betörés nélkül, pedig a tavalyi inséges esztendő után a lehető legzajosabb télre volt kilátás. Ugy látszik, hogy az őszi alapos razziák szerencsésen megtisztították Nagyvárad éjjeli életét.

Egyike a legvakmerőbb betörőknek Széles Sándor rovottmultu, többszörösen büntetett csavargó, akit a város területéről már többször kitiltottak. Természetesen ez egygyel több ok volt arra, hogy mindig visszatérjen. Régen figyeli a Tükör-utcaú Bicsák András portáját, ott ólalkodott napokon keresztül s leste a kedvező alkalomra, hogy behatolhasson, a jómódu polgár házába.

Bicsák családja már napok óta távol van s a betörő látta, hogy a gazda csak a késő déli órákban tér haza. Alkulesesal kinyitotta az ajtókat és az üres lakásban a legszabadabb garázdálkodásba kezdett.

Feltörte a szekrényeket, kiszedte az ezüst evőeszközöket és zsebre rakta. Feldöntötte a drága pohárszékeket, összetörte a porcellán edényeket, ruhákat, könyveket kihajigált a fiókokból. Ugy látszik, hogy mindenütt pénzt keresett, de nem talált.

Déli 12 órakor a gazda gyanútlanul lépett be az udvarra. Az első kinos meglepetés a lakás ajtajánál érte. Nyitva volt. Bicsák esendőrőrmester volt, hatalmas erejű ember.

— Ki jár itt?

A betörő meglapult az egyik ajtó mögött. A párnákat összekötötte zsinaggal és a hatalmas esomagot a háztulajdonos felé hajította. Ezt a pillanatot felhasználta arra, hogy kiugorjék az ajtón.

Mivel a kaput Bicsák becsukta, felkuszott a kapura s azon át menekült. Bicsák rögtön nyomában volt s míg ő a kulcsesal bibelődött, a betörő egérutat nyert.

Az utcát hamar fellármázta és izgalmas hajsza kezdődött. Pogány János hentesmester szembe találkozott a betörővel s rövid dulakodás után lefogta. Az egész utca körülfogta őket s megakarták lineselni a szepes betörőt. Éppen oda érkezett Vadász József renderfelügyelő, aki megkötöztette és bekísértette.

Az ezüstneműt kiszedték a zsebéből. Egy pár villa jót szurt a testén, amikor a kapura mászott.

A főrendiház új tagjai. A király, mint a hivatalos lap vasárnapi száma jelenti, a főrendiház szervezetének módosításáról szóló 1885. évi VII. törvényeik 5. szakasza alapján Plósz Sándor dr belső titkos tanácsost, országgyűlési képviselőt, Tomassich Miklós dr belső titkos tanácsost, Bujanovics Sándor magyar királyi udvari tanácsost, földbirtokost Pranger József magyar királyi udvari tanácsost, az Osztrák-Magyar Bank volt vezértitkárát Hatvany-Deutsch Béla báró földbirtokos és nagyiparost élethossziglan a magyar főrendiház tagjává nevezte ki.

..FIREK..

* **Az első vetítőest a Kath. Kör új palotájában.** Ma lesz a Katholikus Kör új palotájában az első vetítőestély, amely bizonyára óriási közönséget vonz a gyönyörű nagyterembe. Az est pontban 6 órakor kezdődik. Az előadást dr Karácsonyi János fogja tartani, az előadás tárgya: a Duna Dévénytól Orsováig.

* **Szigligeti Ede születésnapja.** Szigligeti Ede születése százéves fordulójának dolgában, amikor Somló Sándor bemutatja nagyszabású művét, a halhatatlan író életrajzát: lelkesedéssel készül a Szigligeti-Társaság. Rádl Ödön elnöklésével tegnap délután tartotta ülését a rendező-bizottság, melyen az ünnepély programját állapították meg.

* **Új tűzoltólaktanya építése.** Nagyvárad város új tűzoltólaktanyát szándékozik építtetni. A főszámvevő jelentése szerint az építési költség 405499 korona lenne, amelyet 5.5 százalékos annuitásos kölcsönből fedeznének. Így az évi kiadás 22303 korona volna, amelyből 3 boltbér címén visszatérülne 4500 korona, tehát 17803 korona terhelné évenként a város pénztárát.

* **A vármegye közpénzei.** A belügyminiszter, mint ismeretes, a közpénzek elhelyezése tárgyában új határozathozatalra utasította a vármegyét, Ennek alapján Fráter Barnabás alispán kérdést intézett az összes takarékpénztárakhoz, hogy a megyei pénzek után milyen betéti kamatokat hajlandók fizetni. Az alispán köriratára tegnap érkeztek be a pénzüintézetek válasza. Eszerint a nagyváradai pénzüintézetek az átmeneti betétek után 4 és fél, az állandó betétek után pedig 5 százalékos kamatot hajlandók adni. Az ajánlatokkal a március havi közgyűlés foglalkozik.

* **Új ügyvédek.** A hivatalos lap szerint a nagyváradai ügyvédi kamara tudatja, hogy dr Gurka Gyulát Belényes, dr Rosenberg Zoltánt és dr Weinberger Gyulát Szilágyosmlyó, dr Erdélyi Szevért és dr Popity Jánost Nagyvárad, dr Bernáth Jánost Tenke, dr Durkó Sándort Sarkad székhellyel az ügyvédek névjegyzékébe, dr Gál Jenőt Nagyvárad székhellyel pedig az ügyvédhelyettesek névjegyzékébe felvette.

* **Kisiparosok a polgármesternél.** Az u. n. kisiparosok egyesületének nevében küldöttség járt tegnap Rimler Károly polgármesternél. Azt panaszolták, hogy a honvédtüzérlaktanya építésénél a lakatosmunkákban nem részesülnek a kisiparosok. A polgármester megígérte, hogy utána néz a dolognak s ha sérelem érte a kisiparosokat, mindent megtesz annak orvoslására.

* **Kardpárbaj.** Vasárnap délután Farkas István drogunista és dr Mihályi Lajos gyógyszerész, az „Oroszlán” gyógytár tulajdonosa kardpárbajt vívtak. Dr Mihályi Lajos könnyű sérülést szenvedett. A párbaj oka összeszólalkozás volt. A felek kibúlék.

* **Nyugdíjazás.** Ó Felső Hucskó László, a nagyváradai honvédhadapródiskola állományába tartozó helyi alkalmazású őrnagynak a saját kérelmére megejtett felülvizsgálat alapján, mint rokkantnak és népfelkelésre is alkalmatlannak, nyugállományba való helyezését legkegyelmesebben elrendelte.

* **Adomány a Mensának.** A Bihar megyei Takarékpénztár 30 koronát juttatott a nagyvárad kir. jogakadémia „Mensa”-nak, mely adományért halás köszöntet mond a dékáni hivatal.

* **Iskolaszéki ülés.** Nagyvárad város községi iskolaszéke február hó 26-án, esütörtökön délután 4 órakor rendes havi gyűlést tart.

* **Negyven év a vármegye szolgálatában.** A régi megyei gárda mától kezdve ismét kevesebb egygyel. *Magyary Gyula* a megyeszerzte ismert „Gyula bácsi” tegnap beadta nyugdíjaztatás iránti kérelmét. Negyven hosszú évig állott *Magyary Biharvármegye szolgálatában.* Ez alatt az idő alatt pedáns hivatalnok, kitűnő hivatalvezető volt. Felebbvalói minden alkalommal siettek elismerésüket nyilvánítani példás odaadó munkásságáért. Negyven évi szolgálat után most megváltik hivatalától. A nyugdíjaztatás iránti kérelemmel a márciusi közgyűlés foglalkozik, amikor teljes fizetéssel fogják jól megérdemelt nyugalomba helyezni a vármegye jelenlegi tisztviselőjét.

* **Előadás az új görög hódoltságáról.** Vasárnap este 6 órakor érdekes vetített képekkel kísért előadást tartott dr. *Varró István*, a budapesti kereskedelmi kamara fogalmazója az „Uj görög hódoltság” címen. A pompás előadásnak nagy számu előkelő közönsége volt.

* **Hulla a bérkocsiban.** Vasárnap d. e. a vasuti állomás rendőri különítményénél jelentette *Papp János* 26 számú egyfogatu bérkocsitulajdonos, hogy a biharmegyei közkörházból kijött két ember, megállították s beültek kocsijába. Az egyik *Sztána János* 30 éves ináncsi lakos a biharmegyei közkörházból mint gyógyíthatatlan beteget *Sztána Preku* kérelmére kiadták s együttesen beültek a kocsiba. Mikor a vasuti indóházhoz érkeztek, a beteg *Sztána János* meghalt. A hullát beszállították a boncházba.

* **T. H. J. F.** Érdekes levelezőlapot kapott Nagyvárad városa. *Schiller Arthur* a gleiwitzi (Porosz-Szilézia) felsőbiróság hites magyar tolmácsa arra kéri a nagyvárad hatóságot, hogy írja meg, mit jelent Nagyvárad város pecsétjében ez a négy (előtte) titokzatos betű: *T. H. J. F.* Valami fontos okmány magyarázatához szükséges a pecsétkörirat s a jó tolmács nem képes megérteni a magyar rövidítést. *Kemény L. Ignác* rendőrkapitány fog válaszolni a gleiwitzi tolmácsnak, akinek ki tudja milyen fontos lehet ez a négy betű, *Kemény kapitány*, aki úgy látszik immár nemzetközi érintkezéseket is le fog bonyolítani, megírja, hogy az a négy betű törvényhatósági joggal felruházott várost jelent.

* **Belöttek az iskolába.** Tegnap reggel 8 és 9 óra között a Tisza Kázmántéri leányiskola az első B) osztályának tanteremablakán keresztül belöttek. Az is lehetséges, hogy a gömbölyű ólomgolyót paritátyával röpitették be az iskola ablakán, melynek egyik ablaktábláját betörte és az ablakdeszkára esett. A nyomozás megindult.

* **Adományok.** Az Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r.-t. az 1913. évi üzletredményből, az év folyamán már kiadott — és összevéve 1000 koronára rugó — adományokon kívül, következő jótékonykeüli intézményeket segítéyzett:

Ingyen kenyér 3120 K, Bihar megyei Nőegylet, Ev. ref. Nőegylet, Ag. ev. Nőegylet,

Izr. Nőegylet, Izr. árvaház, Izr. Kórház, Városi árvaház, Gyermekkórház, Izr. hitközségi iskola, Kir. kath. jogakadémia Mensája, Kereskedelmi iskola könyvtár, Városi népkönyvtár, Női keresk. tanfolyam, Orsz. bírói és ügyészi internátus, Ujságírók egyesület, Bihar megyei Rabsegélyző egyelet, Veres Kereszt egyelet, Népiroda, Nv. önkénytes tűzoltók és mentők egyesülete, Dispansaire, Elagott iparosok, 48-as agghonvédek, Patronage egyesület, Népkonyha 50—50 korona.

* **Tűz.** Vasárnap éjjel 11 órakor a Jókai M.-utca 11 sz. házból tüzet jeleztek. A megjelent tűzörségnek már nem akadt dolga, mert a konyha személtádjából eredő tűz meggyújtotta ugyan a konyhaajtó küszöbét, de a házbeliek eloltották.

* **A kocsik közé szorult.** Bács Demeter napszámos tegnap a villamos sinek között álló teherkocsira akart felülni. Közben egy egyfogatu bérkocsi hajtott el melle és ugy odaszorította Bácsnak mindkét lábát, hogy súlyos zuzódásokat szenvedett. Beszállították a biharmegyei közkörházba.

* **Két évi gyakorlattal bíró,** ügyvédi irodai teendőket kifogástalanul végző, kereskedelmi végzett, gyors- és gépirást kitűnően tudó román kath. urileány ügyvédi irodát keres. „Szerény” jellegre címzett ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

Áruraktár leredukálása folytán
mélyen leszállított árak
Kossuth-utca
elején.
Kertész S. Sándor
női divatáruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendűek.

Kosztüm, ruha és bluz szövetek.
Selymek, bársonyok. Vásznak, schiffonok, asztalneműek.

Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal terítők. Szőnyegek. Mosó barhetek, zephierekéskartonok. Kész női és férfi fehéreneműek Paplanok. Szőrme árak.

Menyasszonyi kelengyék
Csipkék, himzések, harisnyák és belésárak és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat mig a raktár tart nagy készséggel küldök.
Telefon az egész vidékre 10-30.

* **A Korona kávéházban** minden este *Koczkás József* igazgatása alatt jól szervezett daltársulat működik. A kitűnő műsorból kiemelkednek *Kövári Böske* chanzonette számai, s *Balla Teresi* és *Kovács Manci* szóló számai. Állandó siker kíséri azonkívül *Köszegi Ferkó* bariton énekes fellépét, aki a magyar népdalok országoshírű interpretálója. A számokat a bácskai híres tamburazenekar kíséri.

* **Az áruló telefon.** Ez a címe annak a három felvonásos modern társadalmi drámának, melyet mai új programja keretében mutat be a Vigadó mozgószínház igazgatósága. A nagy érdekességű dráma egyike a legújabb mozi irodalom legjelesebb termékeinek, melynek szerepeit a legjobb színészek kreálják. A műsor ezenkívül sok szenzációs és aktuális számot tartalmaz. Előadások este 6 órától folytatólagosak.

* **Eladó ház.** Schlauch-tér 12. sz. ház eladó. Értekezhetni ugyanott.

x **Az E. K. A. R. T.** (Egyesült Kereskedelmi- és Automobilszállítási Részvény Társaság) helybeli fiókja luxus és teherautomobilokat szállít az összes felszerelési cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. sz. a.* nagy raktárt tart. Telefon: 13-21. A cégnek *Kórház-utca 6. sz. a.* pedig minden tekintetben megfelelő nyilvános garázs és javítóműhelye van szakfelügyelet alatt. Telefon: 13-52. Benzin és olaj nagy raktár! A cég felhívja az érdekeltek figyelmét utirányba forduló lámpáira, melyek itt szerezhetők be.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden a szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdizsesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Báli női atlasz cipők** minden színben és fehér bőr cipők 3 koronáért kaphatók, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35—39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., caloszik, téli cipők, fehéreneműek, női divatickek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Ne olvassa el e sorokat** anélkül, hogy meg ne jegyezze magának, hogy a legutányosabb játék, ajándék, ridikül, nyakkendő és diszműáru üzlet Nagyváradon a *Párisi Bazar* Sas épületében van.

x **Kossuth-utca 2. sz. ház emeletén** egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László* és *Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka *Sal Ferenc-utca 17.* Telefon 832 sz.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bihar dobrosd állomáson, legelább egy waggonrakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11—95.

x **Uj üzlet** nyílt meg férfi és női divatárakban, varró kellékekben eddig nem létező olcsó árakban. Báli kesztyűk és harisnyák óriási választékban. Minden héten új reklám hét, a reklam cikkek a kirakatban árakkal kitéve, e heti reklam árak ridikütők, harisnyák és zseb-kendőkből. *Szt. László-tér, Sas épület* (volt Radó féle helyiségben) Klein Vilmos és Társaságégnél.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szihta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Tavaszi ujdonságok** érkeztek UJHELYI ROZA női kalap üzletébe Rimanóczy-utca Royál kávéházzal szemben. Eredeti párisi modellek feltűnő olcsó árban kaphatók Ujhelyi Rózánál Rimanóczy-utca, Kolozsvári palota

x **Az olaszországi hölgyek szépségének titka.** Közismert dolog, hogy az olasz nők szépségük által kiválóan az összes nemzetek szép hölgyei közül. Szépségük titka a »Crema Italiana« nevű esztétikus szer, melytől a legcsunyalább nő is szép egyszerű használat után, már nálunk is kapható a Szent László téri drogueriában.

x **ZOMBOR SANDOR** sebész- orvos műszer-kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémciszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyitott **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltökre. Méréselt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szihta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Több egyszobás lakas** kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Hammingere

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Erdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá esikpék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükköl Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Kiadó** több kisebb-nagyobb lakás, üzlethelyiség, pince, raktár, az új Kugler és Andrányi házban Nagypiacz-tér.

Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

Fogak és fogsorot úgy kaucsukba mint aranyba fogtatva szajpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csupfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

viszágazott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

A legszebb
kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

SZÍNHÁZ

Hei műsor.

Kedd: Lear király.
Szerda: Éva. (Horváth Mici fellépte.)
Csütörtök: A cigányprimás. (Horváth Mici fellépte.)
Péntek: A mozikirály. (Horváth Mici fellépte.)
Szombat: Otthon. (Bérlatszűnet. Angyal Ilka jubileuma.)
Vasárnap d. u.: Katonadolog. Este: Kis Király. (Operette bemutató.)

Lear király.

Bihari Ákos klasszikus művészete élvezetes estét szerzett tegnap azoknak, akik a színpadon a világirodalom igazi nagyjainak remekait tiszta, romlatlan izléssel élvezni tudják. Lear király egyike Shakespeare remekművei közül a legnépszerűbbeknek; az ősz király szomorú, tragikus alakja egyike azoknak a drámai szerepeknek, amelyekben az igazi tehetség legszebben érvényesülhet. Bihari Ákos tehetsége kiválólag klasszikus szerepek felé hajlik: az ő nemes csengésű organuma ezekben a szerepekben érvényesül legjobban. Különösen Lear király jellemét klasszikus tökéletességgel fogta fel és hozta színre. Megérdemelte azokat az ovációkat, amelyekkel a közönség elhalmozta. Külön dicséretet érdemel Bihari a tragédia sikerült és izléses rendezéseért.

Vele együtt a drámai személyzet legkiválóbb tagjai járultak az est sikeréhez tehetségük és tudásuk javával: *Angyal Ilka, Étsi Emilia, Polgár Mariska, Tompa Béla, Hunyady, Tóth, Varsa, Leövey, Gróf, Sik,* mind megtették a magukét, hogy ne csak a darab, hanem az előadás is klasszikussá tegye az estét.

Horváth Mici Nagyváradon. Érdekes színházi esemény lesz szerdán este a Szigligeti színházban. A nagyvárad közönség becézett kedvence, *Horváth Mici* a pécsi színház primadonnája három estén keresztül vendégszerepelni fog. Szerdán, csütörtökön és pénteken este, a Cigányprimás, Éva és Mozikirály elsőrendű szerepeiben fogjuk látni Horváth Micit. Érthető érdeklődéssel várja a publikum ezeket az estéket s a vizsgálatás valószínűleg impozáns ünnepléssel fog járni.

IRODALOM

Uj Idők. Az Uj Idők e heti száma Adorján Andornak A császárság című munkájából közli a Napoleon és a nők című fejezetét. Megtaláljuk benne Hereg Ferenc új regényének, a hét svábnak folytatását, Tömörkény István Hajófejlés című elbeszélését, Farkas Pál regényes rovatát, Molnár Jenő A gyermek című szindarabjának egy részletét, Bónyi Adorján novellája. Czöbel Minka verse és egyéb apróságok tartják még a lap szövegrészét. A képek közül megemlítjük Csók István festményeinek reprodukcióit, a színházi képek sorozatát és Mühlbeck Károly fejleceit.

Magyar Kultúra. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5-én és 20-án. Évi ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. szám.) — Legújabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal:

Tanulmányok: Parsifal. Dr gróf Apponyi Albert. — Hajdudorog és Bukarest. Szabó Jenő. — Egyház és intelligencia. Dr Baranyay Jusztián. Tárcá: Öt év múltán, Váry Rezső. Pajzs és Kard: Itt a farsang vége. (tt.) — A fennhéjásnak . . . B. K. — Rekedthangu komondorok . . . (tt.) Szemlék és kritikák: Könyvek: Prohászka Ottokár: Világosság a sötétségben. Bernhard Zsigmond S. J. — Fieber Henrik: Modern művészet. Dr Piszter Imre. — Tarcai György: Öt novella. Lan Béla: Háborgó vasuton. Kertész Kálmán: A fehér turul. Özv. Báthory Nándorné: Tündérvilág a városligetben. Dr Ke-

menes Károly. — Péterfy Jenő: Petőfi Sándorról. Szöllőssy Alfréd. — Színházak — ssa. Napló: A jávai misszió. Gróf Vay Péter. — Normális körülmények között . . . n. j. — Egy láthatatlan erő . . . Balassa Imre.

MULATSÁG

A Kaszinó álarcos bálja.

A farsang befejezéséül ma este tartja meg álarcos bálját a Bihari Kaszinó, amely az idén előljárt a mulatságok rendezésében. Ugy értesültünk, — nagyon sok álarcos illetve dominós vendég lesz a bálon.

Az álarcosok, összegyülekezésük után, — egy nagy felvonulást rendeznek s azután mindjárt jön a tánc.

Tizenkét órákor eltűnnek az állarcok s ekkor történik meg a szavazás Carneval hercegnőre. A szavazatok leghelyesebb, ha a belépti jeggyel történnek. Mindenki reá írja választottja nevét belépőjegyére és bedobja az urnába. A bizottság hamarosan összeszámolja a szavazatokat és következik Carneval hercegnőnek dísz felvonulása.

A szánt, — melyen a hercegnő bevonul, láttuk, — ugyszintén a kormánypálcát és virágkosarat is; mondhatjuk, pazarul vannak virággal ékesítve.

Virágot a csatához — a vendégek számára — egyik helybeli kertész fog szállítani rendkívül mérsékelt árért, szerpentinákat pedig egyik Kaszinószolga fog árusítani.

Az újvárosi polgári leányiskola farsangja. Helyszüke miatt ez alkalommal emlékezünk meg az újvárosi polgári leányiskola farsangi hangversenyéről, mely szombaton délután ment végbe az iskola termeiben. A hangverseny igen szépen sikerült úgy anyagilag, mint erkölcsileg. A szereplőket Belezny Antal és Belezny Antalné tanították be s így a siker főérdeme az övéké. A hangversenyen közreműködtek:

Elum Erzszi, Csillag Irén, Szentpéteri Mária, Schwartz Ilona, Polacsek Klára, Bondor Mária, Kerekes Ida, Neubrun Sarolta, Kajári Ilona, Kardos Erzszi, Király Piroška, Weisz Irén, Bleyer Ella, Wallerstein Stefánia, Süss Erzszi, Székely Klára, Kiss Elza, Grósz Margit, Kovács Mariska, Fazekas Erzszi, Betnyák Erzszi, Karácsonyi Erzsike, Török Flóra, Kajári Sárika, Fleischer Anna, Darvassi Mária, Nemes Ágnes, Balla Kornélia, Deutsch Ella, Hartmann Klára, Nagy Róza, Fűredi Irén, Deutsch Erzsike, Szabó Ilonka, Márkus Margit, Gerő Margit, Kis Etelka, Gróf Gizella, Baesinszky Margit, Zsigmondovits Irén, Wittenberger Erzszi, Balla Kornélia, Szenes Cecília és Fischer Erzszi.

NYILTÉR

Dr Popity János

ügyvédi irodáját

Nagyváradon,

Szent János-utca 32. szám alatt megnyitotta.

TÁVIRÁTOK

A debreceni katasztrófa.

Debrecen, február 23.

(Saját tud.) Délután 3 órákor hallgatták ki Kriskó Elek püspökségi fogalmazót, aki a csomag kibontásánál segédkezett, a következőket mondta:

— Dr Csath Sándor püspökségi főügyész épen a püspöknél volt, hogy elkészjön tőle. Csath tudvalevőleg Abbáziába készült. Eközben ment be a vikáriushoz, aki a csomagban érkezett párduebőr takarót mutatta meg neki. A robbanás ezután történt. — A ládában ugyanis másik faláda is volt és azt hitték, hogy abban van az ígért gyertyatartó. Dr Csath hulláját anynyira megcsontította a robbanás, hogy édes atyja is csak a nyakendőtűjéről ismert rá. Mi úgy menekültünk meg, hogy a párduebőr leterítése alkalmával lehajoltunk és a pokolgép oldalt nem hatott úgy.

Miklóssy püspök előadása.

Debrecen, febr. 23.

Miklóssy püspök a robbanást megelőzőleg a vikáriussal volt együtt. Jackovics megmutatta neki a párduebőrt, mely a csomagban érkezett. A takarón egy kettős kereszt volt, Miklóssy ezután a szomszédos szobába ment át, hogy telefonáljon a butorszállítóknak, aki a lakását berendezte. Alig kezdte meg a püspök a telefonálást, mikor a szomszéd szobában rettenetes robbanás történt. A püspök azt hitte, hogy a fürdőszobában a gáz robbant fel és kiszólt a szobából:

— Mi történik ott?

Alig nyitotta ki azonban az ajót, rémes látvány tárult eléje. A szobában össze-vissza emberi hullák hevertek s borzalmas pusztulás képét mutatta az egész környék. A püspök látva a hullákat in articulo mortis feloldotta őket. Miklóssy jelenleg Gróf Ferenc preláthus vendége.

A levél szövege.

Debrecen, febr. 23.

A Kovács Anna neve alatt küldött levél szövege a következő:

Méltóságos és Főtisztelendő Püspök Ur!

Van szerencsém Önnek 100 koronát rendelkezésére bocsátani, kérve fordítsa e kis összeget saját szegényei, vagy a templom javára. Együttal kérem, hogy a legközelebbi mise alkalmával, ha lehetséges, Sándor, Teréz, Mária kedves elhunytainkat említeni sziveskedjék. Van szerencsém Méltóságod személyes használatára egy leopárd bőrt, templomi ékszer aranyozott gyertyatartót küldeni.

Áldja meg a Szent atya hosszú és hűséges élettel. Nagykállóból származott

Kovács Anna,
hűséges szolgálóját.

A csomagon kívül a következő sorok voltak olvashatók:

Feladó: Kovács Anna.

Ajándék tárgyak.

Értéke: 1300 korona.

A csomag Hadikfalváról jött és 20 kilós volt. A ládában felül ott volt a párduebőr és ebben volt egy téglalakú súlyos csomag. Ebben volt a pokolgép, melyben 18 kiló ecránt volt elhelyezve.

Hajdu főhadnagy temetése.

Budapest, febr. 21.

Hajdu István főhadnagy temetése tegnap délután ment végbe fényes katonai pompával. A temetésen megjelent maga a hadtestparancsnok is. A koporsót a hadtestparancsnok utasítására hatlovas tábornoki gyászkocsira helyezték és vitték ki a temetőbe. A temetésen több ezerre menő tömeg jelent meg.

Hajószerencsétlenség.

London, febr. 23.

A péntekre virradó éjjel nagy vihar dühöngött az egész angol tengerpart mentén. A Mexikó nevű háromárbocos, mely fával megrakva Mexikóból Liverpoolba tartott, utközben Vexford közelében megfeneklett. A hajólegénységéből három ember elpusztult, a többi 12 mentőesolnakon a Salte-szigetre jutott. A megmenekültek azóta szigeten vannak, de a nagy vihar miatt sem ők nem tudnak onnane elszabadulni, sem mások nem képesek a szigetet megközelíteni. Ennivaló nincs náluk és új látszik, hogy nem is lehet őket megmenteni.

Szénbányászok sztrájkja.

Páris, febr. 23.

Alais, Aubin és Loire szénbányáinak munkásai hétfőre elhatározták az általános sztrájkot, mert véleményük szerint a szenátus tegnapi határozata a nyugdíjilletékeik dolgában rajtuk hátrányol. A Havas-ügynökség ezzel kapcsolatban jelenti, hogy a szenátus határozata a bányászok nagy részét kielégítette és a sztrájk ha ki is tör, csupán egyes bányákra fog szorítkozni.

Páris, febr. 23.

A bejegyzett tengerészek szövetségének elnöke felszólítja a tagokat, hogy minden módoó támogassák a sztrájkoló bányákat. Elsősorban tagadják mng a külföldi szén kirakását.

Királyi kihallgatáson.

Bécs, febr. 24.

Ő felsége ma Schönbrunban kihallgatáson fogadta gróf Berchtold külügyminisztert és fivérét, gróf Berchtold Alajost, majd Popovics Sándort, az Osztrák-Magyar Bank kormányzóját, végül gróf Klebelsberg Kuno és Madách államtitkárok járultak a király elé.

Tolnay utóda.

Budapest, febr. 23.

Tolnay felmentése folytán megüresedett közmunkatanács elnökséget Némethh Károly államtitkárral töltik be. Némethy utódáról eddig még nincs szó. Sándor János bel-

ügyminiszter kijelentette, hogy egyelőre nem kívánja az államtitkári hely betöltését, mert hajlandó el látni az államtitkári teendőket is. Némethy távozásával beállott változás kapcsán ismét előtérbe lépett Miskolc Ferenc biharmegyei főispán kineveztetése.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	847.75
Osztrák hitelrészvény	—	640.50
4%-os koronajár adék	—	83.55
Osztr. magy. államv.	—	719.75
Jelzálogbank	—	452.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	529.75
Hazai bank	—	285.—
Magyar bank	—	530.50
Keresk. bank	—	3710.—
Rimamurányi	—	673.50
Salgótarjáni kőszén	—	751.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1044.—
Közuti vasut	—	630.—
Városi villamos	—	333.—
Adria	—	582.—
Atlantika	—	—

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	—	12.31
Buza májusra	—	12.14
Buza októberre	—	11.07
Rozs áprilisra	—	9.42
Rozs októberre	—	8.69
Zab áprilisra	—	7.75
Zab októberre	—	7.75
Tengeri májusra	—	6.73

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRUGER ALADAR.

Belépési felhívás.

A

Magyar Takarékszövetkezet

(Sas-palota I. emelet) megnyitotta

X. évtársulatát.

Az igazgatóság ezton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszesszerűen üzlet rész jegyzésével történik, melynek mindegyike után hetenkint 20 fillér

fizetendő. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján eszközölhetik. Az új évtársulat 3 év eltelté után feloszlik s a tagok az általuk eként megtakarított tőkét a takarékpénztári kamatnál magasabb haszonrészesedés mellett megkapják.

A szövetkezet tagjai befizetett tőkéjük 1/5 részét kölcsönvehetik.

A szövetkezet tagjaitól mulasztási illetéket nem szed. A fizetés megszüntetése esetén befizetett tőkéjüket minden levonás nélkül a következő évtársulatba átviszi.

Befizetések ünnep és vasárnap kivételével naponként délelőtt és délután a hivatalos órák alatt eszközölhetők.

Belépni szándékozók felkéretnek, hogy ezen szándékukat a Magyar Bank helyiségében Sas-palota I. emelet mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1914 január hó

Magyar Takarékszövetkezet
igazgatósága.

Ajánlati felhívás

Nagyvárad város villamos műve gépeinek biztosítására.

Nagyvárad város villamos műve pályázatot hirdet

2 drb. láncrostély és tartozékai K 108550.—

1 drb. gőzturbina és tartozékai K 112000.—

1 drb. turbógenerátor gerjesztővel és tartozékai K 37500.—

Összesen: K 258050.—

értékű gépek biztosítására, vagyis ama károk megtérítésére, amelyek rendes gépüzem közben előálló balesetek folytán, munkások vagy harmadik személyek ügyetlensége, gondatlansága vagy gonosz szándéka folytán, vihar vagy felhőszakadás következtében, rövidzárlat folytán, villám és robbanás következtében az üzemerületen belül szerelés vagy szétszedés közben vagy végül belső szerkezeti hibák folytán a biztosított tárgyakat a biztosítási szerződés ideje alatt érik.

1000 koronán aluli károkat a biztosító társaság nem térít meg.

Továbbá alternatív ajánlat adandó be arra az esetre, ha a biztosítás 2000, esetleg 3000 korona franchise-val köttetik meg.

A szerződést 10 évre óhajtjuk megkötni.

Az ajánlatok alulírt címhez legkésőbb jövő hó 15-ig nyújtandók be. Kívánatra az ajánlat kidolgozásához szükséges adatokat a villamosmű igazgatója rendelkezésre bocsátja.

Nagyvárad város villamos műve.

Belányi Imre, s. k.,
igazgató.

A Kardó községi
volt urbéres birtokosságnak f.
évi május hó 4-ikére hirdetett
erdő eladása a jelzett napon
nem fog megtartatni.

Nagyvárad, 1914. febr. hó 21.

**Hagyvárad alsó m. kir.
járás erdőgondnokság.**

KÉP- keretezések

Mahagoni, palisander,
tölgy, dió, stb. színek-
ben, olcsó árban ké-
szíttetnek **Szent Já-
nos-utca 46, a gyógy-
szertár mellett.**

**Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.**

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély díj ellenében bérlehetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szivesen szolgálunk.

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár

Különvonat

a Félix-fürdőből
Várad-Velenceze
és Nagy-Várad
állomásra.

Október 1-től minden este **8:06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyorsfürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéről. **4 óra 38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5 óra 06** perckor. **Visszatérés** este **8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, élelmezés heti 56 koronától. Posta, távirda, telefon egész éven át nyitva.

Csúz, Kőszvény, izületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál évszázadok óta a Félix-gyógyfürdő kénes hévíz forrásait kitünő eredménnyel használják.

Ha nincs megelekedve szabójával, mert drága vagy rossz szőlő szőlő vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget **Szilágyi Dezső-u. 6.** (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítenek. Valódi angol szövetek.

Felyi és vidéki telefon 980.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy **papi és civil ruha tökéletességét** át tanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel
VAJNOVSZKY KÁROLY
papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPÍTOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kütgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Dusafalva községben mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó. Értekezhetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál
Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

Biharvármegye alispánjától.

3278—1914.

Pályázati hirdetmény

Biharvármegye alispáni hivatalánál előléptetés folytán üresedésbe jött és évi 1400 kor. kezdő fizetéssel és évi 640 kor. lakpénzzel javadalmazott irodasegéd-tiszti állásra ezenel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket a 125000—902. B. M. sz. alatt kibocsátott vármegyei ügyviteli szabályzat 4. §-ában előírt módon a vármegye főispánja a méltóságos Dr. **MISKOLCZY FERENCZ** urhoz címezve hozzám folyó évi március 30-ának délelőtt 12 órájáig annyival is inkább nyújtsák be mivel a később beérkező kérvények figyelembe vételét nem fogják.

Ezen állás betöltésénél az 1873. évi II. t. c. valamint az ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek értelmében az igazolványos altisztek elsőbbséggel bírnak.

Nagyvárad, 1914. február 17-én.

Fráter Barnabás
alispán.

Új étterem megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Szilágyi Dezső-utca 5 sz. alatt a Nagyváradfióktelep Katholikus Kör új palotájában a

nyilvános étterem

megnyílt,

mely a legkényesebb igényeknek is megfelelően van berendezve, **kitűnő magyar konyha**, a legjobb zamatu **faj borok**. Első minőségű **Dréher sör**. Havi és napi abonensek előfizetés mellett elfogadtatnak a legszolidabb árak mellett, úgy bent az üzletben, mint házhoz való kihordásra **Pontos és figyelmes kiszolgálás.**

Becsés pártfogást kér tisztelettel:

Ille János a Kath. Kör.
vendéglőse.

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágtott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.

Első nagyváradfi cementipar.

Készítenek granitó, terazzo, műkö és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyeletem mellett. Kivánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a legelőnyösebb és legmesszebb menő jótállás mellett készítenek. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Szuperfoszfát Műtrágya

Telefon 969. sz.

kapható 50 kilós zsákokban, szőlőföldek, kaszálók és mindennemű veteményeknek földjavítására. 150—200 kilóval 80—100 korona értékű a terménytöbblet.

Kondor Dezső

cement, cementcső és fedéllemez üzlet.
Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. sz.

NYÍLYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

Gy. v.	V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	ODA — VISSZA.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Gy. v.
5					8 20		6 15		Ind. Budapest k. p. u.	5 20	7 20				6 15		11 30	
7 22		7 00			2 25		9 35		> Bpest ny. p. u.			7 35		1 50		9 40		6 50
9 01	5 13	8 49			4 25		11 05		> Szolnok	10 17	3 34	5 36		11 37	3 27	7 35	9 35	4 15
9 21	5 27	10 35			5 56		12 25		> Püspökladány	5 10	2 52	3 54	9 40	9 54	1 26	5 52	7 39	2 30
9 37	6 09	11 14			2 19		12 41		> Báránd	4 53	12 42		9 21		12 35			
9 55	6 23	11 35			2 35	16 15	12 56		> Sáp	4 28	12 25		8 59	9 35	12 20	15 32	17 12	
	6 37	11 50			3 07		1 16	1 39	> Berettyóujfalu	3 58	12 05	3 10	8 26	9 21	12 01	5 17	6 57	1 38
	6 44	12 05			3 21		1 29		> Mezőpeterd	3 37	11 51		8 08		11 48			
10 11	7 04	12 26			3 34		1 55		> Biharkezes	3 20	11 39		7 50		11 36	4 57	6 38	
10 20	7 17	12 41			3 42	7 00	2 04	2 11	> Artánd	2 55	11 26		7 26		11 23			
	7 24	12 56			3 54	7 09	2 15	2 20	> Bors	2 44	11 18		6 55	8 48	11 16	4 43	6 24	1 04
	7 33	1 11			4 18	7 14	2 25	2 25	Erk. Nagyvárad	2 30	11 09	2 26	6 42	8 41	11 07	4 35	6 15	12 54
	7 45	1 24			4 24	7 19	2 35	2 35	Ind. Nagyvárad	6 30	10 34	2 16	6 50	8 34	10 53	4 17		12 46
	7 59	1 32			4 35	7 24	2 45	2 45	> Várad-Velence	6 22	10 27		6 43		10 47			12 37
	8 10	1 44			4 47	7 29	2 55	2 55	> Fugyivásárhely	6 06	10 18		6 32		10 39			12 28
	8 19	1 54			4 57	7 34	3 05	3 05	> Mezőszakadát	5 50	10 00	1 50	6 17	8 10	10 23	3 54		12 20
	8 27	2 04			5 07	7 39	3 15	3 15	> Mezőtelek	5 40	9 50		6 08		10 15			12 11
	8 34	2 14			5 12	7 44	3 25	3 25	> Mezőtelki	5 26	9 40		5 49		10 01			12 02
	8 40	2 24			5 16	7 49	3 35	3 35	> Cézcske	5 19	9 30		5 41		10 10			11 53
	8 50	2 34			5 21	7 54	3 45	3 45	> Elesd	5 12	9 20	1 37	5 35	7 58	10 06	3 41		11 44
	9 05	2 44			5 25	7 59	3 55	3 55	> Eesd megálló	5 04	9 10		5 24		10 01			11 35
	9 14	2 54			5 30	8 04	4 05	4 05	> Rikod	4 34	9 00		5 17		9 51	3 30		11 26
	9 19	3 04			5 35	8 09	4 15	4 15	> Rikod	4 34	8 50	1 23	5 07	7 43	9 51	3 30		11 17
	9 33	3 14			5 40	8 14	4 25	4 25	> Rév megálló	4 28	8 40		4 59					11 08
	9 43	3 24			5 45	8 19	4 35	4 35	> Zichy barlang	4 22	8 30		4 49					11 00
	9 55	3 34			5 50	8 24	4 45	4 45	> Vársonkolycs	4 09	8 20		4 37					10 51
	10 08	3 44			5 55	8 29	4 55	4 55	> Barátka	4 00	8 10		4 27		9 33			10 42
	10 28	3 54			6 00	8 34	5 05	5 05	> Jádvolgy	4 00	8 00		4 17		9 22			10 33
	12 52	4 04			6 05	8 39	5 15	5 15	> Királyhágó	3 50	7 50		4 06		9 15			10 24
					6 10	8 44	5 25	5 25	> Fekető	3 38	7 38		3 47		9 04			10 15
					6 15	8 49	5 35	5 35	> Csucs	3 30	7 30	12 39	3 36	6 59	8 58	2 46		11 06
					6 20	8 54	5 45	5 45	Erk. Kolozsvár	12 00	6 19	10 54	11 25	5 20	6 37	1 13		9 57

Nagyvárad—Vasköh.

Vesztopölgy—Kötegyán—Pusztahollód.

Szv.	ODA—VISSZA.	Szv.	Tvsz.	Uv.	Szv.	Vv.	ODA—VISSZA.	Vv.	Szv.	Vv.	
4 28	Ind. Nagyvárad	9 49	7 08	8 34	6 03	10 20	5 05	ind. Vesztopölgy	9 18	7 56	4 51
4 41	> Várad-Velence	9 38	6 57	8 23	6 24	10 39	5 25	> Okány	9 00	7 39	4 34
4 56	> Rontó	9 24	6 45	8 15	6 42	10 54	5 40	> Nagygyantó	8 41	7 20	4 17
5 05	> Félixfürdő	9 17	6 37	8 09	6 53	11 03	5 50	> Sarkadkeresztúr	8 31	7 10	4 01
5 21	> Kardó	9 03	6 25	7 55	7 08	11 10	6 05	> Méhkerék	8 13	6 52	3 42
5 38	> Nyárló	8 37	6 09	7 30	7 17	11 25	6 12	erk. Kötegyán	8 04	6 43	3 32
5 54	> Magyargyepes	8 25	5 46	7 18	8 01	11 50	6 26	ind. Kötegyán	7 19	6 00	2 25
6 11	> Tasádfő	8 09	5 31	7 03	8 14	12 02	6 41	> Pósupusztá	7 07	5 58	2 11
6 28	> Drágeséke	7 55	5 18	6 50	8 33	12 11	7 08	> Illye	6 57	5 49	2 00
6 44	> Magyarcséke	7 36	4 59	6 31	8 47	12 24	7 21	> Csegöd	6 34	5 36	1 40
6 59	> Dósa falva	7 22	4 45	6 17	8 57	12 38	7 31	> Erdőgyarak	6 25	5 28	1 30
7 15	> Szombatság-Venterrogóz	6 56	4 05	5 56	9 06	12 41	8 01	> Árpád	6 16	5 20	1 20
7 31	> Pusztahollód	6 46	3 52	5 46	9 21	1 50	8 16	> Feketebátor	6 06	5 11	1 09
7 47	> Gyanta	6 26	3 30	5 26	9 35	1 12	8 30	> Feketeó	5 44	4 50	12 46
7 63	> Fekete-Kápolna	6 14	3 22	5 14	10 00	1 36	9 17	> Tenke	5 24	4 31	12 24
7 79	> Solyom	6 00	3 07	5 00	10 20	1 57	9 27	> Körösmart	5 02	4 10	11 58
7 95	> Belényesörvényes	5 53	2 55	4 55	10 32	2 08	9 39	> Tenkemocsár-Gyanta	4 51	4 00	11 46
8 11	> Borz	5 41	2 47	4 47	10 42	2 17	9 49	Erk. Pusztahollód	4 31	3 50	11 34
8 27	> Belényesujlak	5 29	2 37	4 37							
8 43	> Belényessankolycs	5 17	2 25	4 25							
8 59	> Városfenes	5 05	2 13	4 13							
9 15	> Belényes	4 53	2 01	4 01							
9 31	> Dragánfalva	4 41	1 49	3 49							
9 47	> Kisszedres	4 29	1 37	3 37							
10 03	> Rény	4 17	1 25	3 25							
10 19	> Biharlonka-Rézbánya	4 05	1 13	3 13							
10 35	Erk. Vasköh	3 53	1 01	3 01							

Szombatság—Venterrogóz—Bihardobrosd.

Vv.	Tvsz.	ODA—VISSZA.	Vv.	Tvsz.
7 06	7 50	ind. Szombatság-Venterrogóz	6 33	3 55
7 35	8 19	> Nánahelyes	6 06	3 28
7 45	8 29	erk. Bihardobrosd	5 55	3 18

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad—Ujdombóvár—Fiume.

Nagyvárad—Gyoma.

Szv.	Szv.	Szv.	Mv.	Szv.	Vv.	ODA—VISSZA.	Vv.	Szv.	Mv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Vv.	Szv.	Vv.	ODA—VISSZA.	Szv.	Vv.	Vv.
6 00	8 01	10 10	1 15	4 40	7 52	ind. Nagyvárad	7 29	9 40	12 01	15 40	8 20	3 54	5 05	6 27	1 48	ind. Nagyvárad	9 30	8 30	6 260
6 10	8 13	10 20	1 27	4 55	8 07	> Óssi-pusztá	7 17	9 29	11 48	14 04	8 09	3 45	5 19	6 41	2 02	> Óssipusztá	9 18	8 14	6 15
6 27	8 33	10 38	1 51	5 15	8 30	> Váradless	7 01	9 12	11 29	14 38	7 51	3 30	5 40	6 59	2 18	> Új-Palota	8 45	7 41	5 50
6 42	8 44	10 46	2 03	5 25	8 41	> Gyapju	6 50	9 01	11 14	14 37	7 32	3 15	5 54	7 19	2 30	> Körösgyeres	8 40	7 36	5 35
6 58	8 55	10 53	2 22	5 34	8 51	> Cséffa	6 42	8 54	11 03	14 29	7 22	3 00	6 08	7 27	2 43	> Vizesgyán	8 24	7 20	5 20
7 14	9 05	11 02	2 34	5 46	9 02	> Püspökladány	6 28	8 40	10 38	14 20	7 05	2 45	6 15	7 33	2 50	> Körösszeg	8 18	7 14	5 05
7 30	9 12	11 09	2 42	5 54	9 10	> Madarász	6 21	8 33	10 30	14 11	6 50	2 30	6 24	7 44	3 00	> Körösnagyarsány	8 06	7 02	4 50
7 46	9 27	11 14	2 50	6 02	9 19	> Nagysalonta	6 15	8 27	10 22	13 57	6 37	2 15	6 47	7 57	3 19	> Körösszakál	7 55	6 51	4 40
7 62	9 40	11 21	3 00	6 10	9 27	> Pusztabarmód	6 05	8 17	10 15	13 47	6 24	2 00	7 04	8 14	3 35	> Nagytópusztá	7 22	6 18	4 30
7 78	9 59	11 30	3 08	6 18	9 34	> Kötegyán	5 55	8 07	10 05	13 37	6 10	1 45	7 16	8 27	3 47	> Komádi	7 10	6 06	4 20
7 94	10 11	11 42	3 16	6 26	9 40	> Sarkad	5 49	7 61	9 29	13 25	6 02	1 30	7 04	8 45	4 04	> Ibráz	6 52	5 51	4 10
8 10	10 23	11 54	3 24	6 34	9 47	> József szanatórium	5												

Ha tisztán kezelt jó minőségű és izléses

fűszer és csemegeárúkat

előnyösen és jó kiszolgálás mellett óhajt beszerezni, keresse fel

Özv. Kádár Jánosné

elsőrangú fűszer és csemege kereskedését, bor, pezsgő, délgümölcsök és csokoládék nagy raktára, kávé és tea közvetlen behozatái.

Deutsch Simon

bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyiszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takaréktűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

A jó bornak

nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termései borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Abonensek naponta felvételnek.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb** áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől mindon nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6-ik szám.

Részvénytőke 4.000.000 korona

Tartalékok 915.000 korona

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó (cheque) számlára és azokat a mindenkori pénzügyviszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatláb mellett (naptól-napig) gyümölcsözteti.

Leszámitol **váltókat**.

Előlegeket nyújt **értékpapirokra**.

Építkezési és jelzálogkölcönöket engedélyez.

Törlesztéses-jelzálogkölcönöket nyújt 10—50 évi időtartamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat, beváltja a ki-sorsolt cimleteket és szelvényeket díjmentesen.

Foglalkozik továbbá a bankszakma összes ágaival.